

SINARVM
SCIENTIA

POLITICO-MORALIS

殷 yñ

鐸 tō

澤 cē

A

耶 iē

穌 sv

會 hoēi

P. PROSPERO INTORCETTA

Sicvlo Societatis

IESV

Biblioteca, omnia professa Societas de Lu

IN

Lycem edita

著 chú

值 chě
會 hoei
Moderatores
Societatis
IESV
In Sinensi
V. Provincia

耶 Iě
穌 sū
會 hoei
E
IESV
Societate

郭 quǎo
納 nà
爵 gio
Ignatius
à Costa
Lusitanus

何 hō
大 tá
化 hoá
Antonius
de Gouuca
Lusitanus

洪 hūm
度 tú
貞 chīm
Humbertus
Augeri
Gallus

張 chān
瑪 mà
諾 nò
Emmanuel
Georgius
Lusitanus

劉 lieu
迪 tiě
我 ngo
Iacobus
le Faure
Gallus

聶 niě
伯 pē
多 tō
Petrus
Caneuari
Genuensis

聶 niě
仲 chum
遷 cien
Adrianus
Cretori
Gallus

栢 pě
應 ym
理 lì
Philippus
Couplet
Flandrobelga

利 lí
瑪 mà
弟 tí
Matthias
à Maya
Lusitanus

潘 puān
國 quě
光 quām
Franciscus
Brancato
Siculus

穆 mò
迪 tiě
我 ngo
Iacobus
Motel
Gallus

魯 lù
日 gě
滿 muōn
Franciscus
Rougemont
Flandrobelga

成 chīm
際 jí
理 lì
Felicianus
Pacheco
Lusitanus

李 lí
方 fām
西 xī
Io. Franciscus
de Ferrarjys
Pedemontan9

畢 piě
嘉 kiā
Io. Dominicus
Cabiani
Pedemontan9

恩 ngēn
理 lì
格 kě
Christianus
Herdtrich
Austriacus

Suo singuli tempore
准 chun
Approbarunt.

鑒 kiēn
訂 tim
Recognoverunt

FACULTAS R. P. Viceprovincialis .

Ego infrascriptus Societatis IESV in Sinis Præpositus Viceprovincialis potestate mihi factâ ab A. R. P. N. Ioanne Paulo Oliua Præp: Generali, do facultatem P. Prospero Intorcetta ejusdem Societatis, vt typis excudendam curet **Sinarvm Scientiam Politico-moralem:** quod opvs primvm à P. Ignatio à Costa, deinde à P. Iacobo le Favre, demvm à P. Mathia à Maya prædecessorib, meis approbatvm, & à dvodecim alijs Patrib, Soc.^{ti} nostræ in Sinis recognitvm, & pvblicâ Ivce dignvm iudicatvm fvit . In quorum fidem has manu meâ signatas, & sigillo officij mei munitas dedi. In vrbe Quàm chēu metropoli Sinensis pvincia Quàm tvm die 31. mensis Iulij . Anni 1667.

Felicianus Pacheco .

AD LECTOREM

Non iniucūdam tibi fuerit, Amice lector, si causas atque argumentum breuis opusculi, laconicā breuitate olim descripti à Principe Philosophiz sinensis Confucio, breuibus hęc præcognoscas. Scias itaque uelim, mihi e sinis Romam proficiscenti, res sinicæ Missionis acturo, placuisse quidem Coz potius, quæ foecunda Mater, et prima ueluti radix Orientalium missionum iure ceteri potest, quam alibi terrarum, editionem hanc, in Sinis iam antea ceptam, prosequi atque perficere; ut scilicet publico Missionis bono propius ac citius cōsuleretur; et opus ipsum orientale, orienti extremo proficuum, sub auspiciis APOSTOLI ORIENTIS successu prospero oriretur: quæ et fuerunt sociorum uota, quando ijs, degentibus in exilio quantoniensi propter Christum, postremum non sine lachrymis uale dixi. De opusculi utilitate, siue animarum lucro, atque incremento authoritatis, quod ex notitia opusculi huius ac reliquorum Confucij, accedit præconi euangelico, uineam Christi sinentem, Couchinchinensem, ac Tunkinensem excolenti, non ipse hęc loquar (Iapones, aliaque nationes sinarum imperio uicinæ, semper sapientiæ primas sinicæ genti detulerunt) eam tamen utilitatem magnam esse necesse est fateantur europæorum hominum quotquot, præter idioma gentis, literas quoque atque Priscorum libros accurate didicerunt; et quotquot sententias, quibus referti sunt libri, placita, instituta, maximeque peruetusta monumenta, in proprios nunc usus conuertunt; sic ut sibi adytum aperiant amplissimum ad afferendam literatæ genti VERI SVMML. QVE NVMINIS notitiam: ut non loquar de primis Sinicæ Missionis Patribus, quorum directione atque industriâ in more fuit positum, uel ab ipsis Missionis exordijs, ut quicumque in ea Christi Præcones uersarentur, Confucij libris accurate peruoluendis darent operam: nisi prædecessores nostri magnam inde utilitatem oriri posse usu ipso didicissent, ecquis iudicabit, eos et sibi et posteris, sine ullo animarum lucro, tantum onus imponere uoluisse? Hęc itaque omnia (præter ea quæ in EXPLANATIONE SCIEN. TIAE SINARVM POLITICO-MORALIS paulo fusiùs declarantur) me impulerunt ad hoc opusculum Coz prosequendum, perficiendumque.

Opusculi uerò titulus et argumentum est, CHVM YVM, MEDII scilicet, seu AVREAE MEDIOCRITATIS CONSTANTIA. çu. su, Confucij nepos ex filio, hunc librum uulgauit, et quædam de suo addidit; sed et desiderantur multa; sic ut fragmentorum uerius quàm libri speciem habeat: ob hanc causam, et quia doctrinæ quæ traditur sublimitas, quandoque ipsius nature limites uidetur excedere, hunc librum sinenses magistri tanquam subobscurum captuque difficilem, cum numero secuudus sit; postremo tamen loco in scholis exponunt: est interim præconi euangelico (uti supra dicebam) sane utilis, quatenus et morum egregius magister est, et nau.

rali lumini uitiorum tenebris offuso, ceu auroræ beneficio, eam ueritatis lucem subministrat, quæ Soli euangelico præluceat, uiamque pandat.

Vt autem hic europæo lectori, antiquitatis non minùs, quàm ueritatis amanti, quidpiam præberem condimenti, quo posset laconicæ lectionis nauisam sibi adinere, aut saltem temperare, Confucij uitam, ex præcipuis finarum monumentis erutam, ad finem huius opusculi addendam esse censui: non eo quidem consilio, quòd cum Seneca uel Plutarcho sinensem hunc Philosophum conferri uelim; sed ut in Europa nostra tanto uiro nobilitatis tam antiquæ, Europæorum æqua æstimatio suum illud dumtaxat, quod mereretur, pretium daret. Rogo tamen te, lector beneuole, ut, si forte quis uelit de Confucij doctrina tecum disserere, uel eum cum Europæis Philosophis comparare; tuam non prius sententiam feras, quàm alibi accurate perlegas; cum huius opusculi, tum reliquorum Confucij, explanationem: ex qua profectò plurimum tibi lucis accedet ad ferendum sine erroris periculo iudicium.

Demum ad opusculi præxim, et ordinem quod spectat, hæc sunt notanda: 1. sinica uerba, seu literas, quæ in altera eiusdem paginæ columnâ cum suis numeris appositæ sunt, Philosophi textum esse, atque ordine sinico, a superiori scilicet deorsum descendendo, et a læua ad dexteram, legi oportere: quibus ex aduerso in altera columnâ sub iisdem numeris latina uerba respondent. 2. sinicos characteres, quibus nullus est numerus superadditus, esse particulas quasdam, quæ uel ornatus gratiâ apponi solent, uel uim habent interrogationis, præpositionis, admirationis, et c. 3. si qua hæc accentuum, uel pronuntiationis diuersitas occurrat, meminerit Sinicæ Missionis tyro eam non mihi, sed Interpretum directioni; europæarum quoque literarum dissimilitudinem non inconstantia, sed penuriae minutorum characterum attribuere: ob hanc enim penuriam factum est, ut in dimidio opusculi posteriore, goanis typis dato, (dimidium alterum sinicis typis excusum est) intra parentes clauderentur quæ claritatis gratiâ textui interposita fuerunt, quæque aliis minutioni characterè imprimi debuissent. 4. Notæ appositæ in margine sunt. f. p. §. Prima denotat folium textus sinici, iuxta ordinem impressionis Nân-kiân editæ, Authore Chu.Hi, qui liber uulgò dicitur Su.Xu.çie.chu. Secunda indicat paginam, seu potius eiusdem paginæ faciem unam (apud sinas folij unius ambæ facies unico signantur numero) Tertia ostendit paragraphum, siue lineam illam, quæ in ipso Philosophi textu aliquali spatio distat ab altera. Hæc sunt quæ obiter indicanda uolui, omissis quæ de accentibus, et modo pronuntiandi sinico alibi explicantur: neque enim est animus minutis singulis hæc persequendis insistere, fructu, et uale.

Omnium Serruus
Prosper Intorcetta.

SCIENTIÆ SINICÆ

LIBER

SECUNDVS

Chv̄m

中

Medivm

Yv̄m

庸

Constanter
tenendvm

VERSIO LITERALIS

F.1. p.2. §.1. Quod à cœlo inditum
 est dicitur natura rationalis :
 quod conformatur huic natu-
 ræ, dicitur regula : re-
 staurare hanc regulam di-
 citur institutio.

故 77 / cu
 君 48 / Kün
 子 49 / çü
 慎 50 / xün
 其 51 / xi
 獨 52 / to
 也 53 / ye

所 31 / so
 不 32 / pu
 睹 33 / tu
 恐 34 / cum
 懼 35 / Kiu
 乎 36 / hu
 其 37 / xi
 所 38 / so
 不 39 / pu
 聞 40 / ven

者 14 / che
 不 15 / pu
 可 16 / co
 須 17 / siu
 更 18 / yü
 離 19 / li
 也 20 / ye
 可 21 / co
 離 22 / li
 非 23 / fi
 道 24 / tao
 也 25 / ye

天 1 / tien
 命 2 / ming
 之 3 / chi
 謂 4 / guai
 性 5 / sim
 率 6 / so
 性 7 / sim
 之 8 / chi
 謂 9 / guai
 道 10 / tao
 道 11 / tao
 脩 12 / sien
 道 13 / tao
 之 14 / chi

§.2. Regula hæc non potest
 momento temporis ab-
 esse : si posset abesse ; non
 esset regula . Hæc de causa
 perfectus vir attendit et
 inuigilat in his etiam quæ
 non videntur : timet ac pa-
 uet in his etiam quæ non
 audiuntur .

喜 54 / hi
 怒 55 / nu
 哀 56 / ngai
 樂 57 / lo
 之 58 / chi
 未 59 / vi
 發 60 / fa
 謂 61 / guai
 之 62 / chi
 未 63 / vi
 發 64 / fa

喜 54 / hi
 怒 55 / nu
 哀 56 / ngai
 樂 57 / lo
 之 58 / chi
 未 59 / vi
 發 60 / fa
 謂 61 / guai
 之 62 / chi
 未 63 / vi
 發 64 / fa

f.2. p.1. §.1. Non apparent,
 quia recondita : non sunt
 manifesta, quia subtilia.
 Ideo perfectus vir in-
 uigilat sui secreto.

莫 41 / mo
 見 42 / hien
 乎 43 / hu
 隱 44 / yn
 莫 45 / mo
 戒 46 / Kiai
 慎 47 / xin
 乎 48 / hu
 乎 49 / hu
 其 50 / ke
 也 51 / ye

莫 41 / mo
 見 42 / hien
 乎 43 / hu
 隱 44 / yn
 莫 45 / mo
 戒 46 / Kiai
 慎 47 / xin
 乎 48 / hu
 乎 49 / hu
 其 50 / ke
 也 51 / ye

§.2. Gaudium, ira, tri-
 stitia, hilaritas, pri-
 usquam pullulent, di-
 cuntur medium seu na-
 tura indifferens : ubi pullularint,

之 65 / chi
 乎 66 / hu
 乎 67 / hu
 其 68 / ke
 也 69 / ye

& omnia attigerint re-
ctam mensuram; dicun-
tur concordia. medium
est orbis magnum fun-
damentum: concordia
est orbis vniuersalis
regula.

p.2. Perfectis medio, et con-
cordia; cœli ac terræ sta-
tus quietus, et omnium
rerum propagatio exi-
sit.

f.3. p.2. §.1. Confucius ait:
perfectus vir tenet me-
dium: improbus præ-
uaricatur medium.

§.2. Vir perfectus habet
medium, et quia perfe-
ctus est, ideo semper
tenet medium. Im-
probus etiam habet medi-
um quod tenet; sed quia im-
probus, ideo non vere-
tur illud præuaricari.

君 ⁴² Kiün	仲 ²⁶ chüm	下 ¹⁴ hia	而 ¹ lh
子 ⁴³ sü	尼 ²⁷ nhí	之 ¹⁵ chí	皆 ² Kíai
而 ⁴⁴ lh	曰 ²⁸ yuè	達 ¹⁵ ta	中 ³ chüm
時 ⁴⁵ xi	君 ²⁹ Kiün	道 ¹⁶ tao	節 ⁴ ciè
中 ⁴⁶ chüm	子 ³⁰ sü	也 ⁵ yè	謂 ⁵ guèi
小 ⁴⁷ siao	中 ³¹ chüm	之 ⁶ chí	和 ⁶ hó
人 ⁴⁸ gin	庸 ³² yüm	致 ⁷ chí	中 ⁷ chüm
之 ⁴⁹ chí	小 ³³ siao	中 ⁸ chüm	也 ⁸ yè
中 ⁵⁰ chüm	人 ³⁴ gin	和 ⁹ hó	者 ⁹ chè
庸 ⁵¹ yüm	友 ³⁵ fan	天 ¹⁰ tien	天 ¹⁰ tien
也 ⁵² yè	中 ³⁶ chüm	地 ¹¹ ti	下 ¹¹ hia
小 ⁵³ siao	庸 ³⁷ yüm	位 ¹² guèi	之 ¹² chí
人 ⁵⁴ gin	而 ³⁸ lh	焉 ¹³ yèn	大 ¹³ ta
而 ⁵⁵ lh	無 ³⁹ vü	君 ¹⁴ Kiün	本 ¹⁴ puèn
無 ⁵⁶ vü	忌 ⁴⁰ Kí	萬 ¹⁵ var	也 ¹⁵ yè
忌 ⁵⁷ Kí	子 ⁴¹ sü	物 ¹⁶ vè	和 ¹⁶ hó
憚 ⁵⁸ tan	之 ⁴² chí	育 ¹⁷ yó	也 ¹⁷ yè
也 ⁵⁹ yè	中 ⁴³ chüm	焉 ¹⁸ yèn	者 ¹⁸ chè
中 ⁶⁰ chüm	庸 ⁴⁴ yüm	也 ¹⁹ yè	天 ¹⁹ tien
也 ⁶¹ yè	也 ⁴⁵ yè		

f. 4.
p. 1.
§. 1.

f. 3.
p. 2.
§. 1.

f. 4. p. 1. §. 1. Confucius ait: medium o quam illud sublime! quod e vulgo pauci illud tenent, iam diu est.

食³⁸ 我²⁶ 行¹⁵ 子¹
xè ngo him gù
也²⁷ 知²⁷ 也²⁷ 曰²
yè chī yè yuè
鮮³⁹ 之^{chī} 我¹⁶ 中³
sièn chī ngo chūn

§. 2. Confucius ait: cur via hac non frequentatur, ego noui; quia scilicet prudentes transgrediuntur; rudes non pertingunt. Cur item via hac non sit perspecta, ego noui, quia scilicet sapientes excidunt; inertes non attingunt.

能⁴⁰ 矣¹⁷ 知¹⁷ 庸⁴
nèm y chī yūn
知⁴¹ 賢²⁸ 之^{chī} 其⁵
chī hièn chī kī
味⁴² 者^{chē} 矣^y 至⁶
vi chē y chí
也²⁹ 過^{quo} 知¹⁸ 矣^y
yè quò chī y
之^{chī} 者^{chē} 乎^{hū}
chī chē hū
不³⁰ 過¹⁹ 民⁷
pú quò mīn
子⁴³ 肖³¹ 之^{chī} 鮮⁸
gù xiào chī sièn
曰⁴⁴ 者^{chē} 愚²⁰ 能⁹
yuè chē yū nèm
道⁴⁵ 不³² 者^{chē} 久¹⁰
tào pú chē kièn
其⁴⁶ 及³³ 不²¹ 矣^y
kī kièn pú y
不⁴⁷ 也^{yè} 及²²
pú yè kièn
行⁴⁸ 也^{yè} (p. 2.)
him yè yè

p. 2. §. 1. Hominum nullus non bibit et comedit: pauci valent discernere saporos.

道⁴⁵ 不³² 者^{chē} 久¹⁰
tào pú chē kièn
其⁴⁶ 及³³ 不²¹ 矣^y
kī kièn pú y
不⁴⁷ 也^{yè} 及²²
pú yè kièn
行⁴⁸ 也^{yè} (p. 2.)
him yè yè

§. 2. Confucius ait. viam hanc non frequentari, proh! quam dolendum!

矣^y (p. 2.) (p. 1.) 道²³ 子¹¹
y (p. 2.) (p. 1.) tao gù
夫⁴⁹ 人³⁴ 之^{chī} 曰¹²
fū gīn chī yuè
莫³⁵ 不²⁴ 道¹³
mò pú tao
不³⁶ 明²⁵ 之^{chī}
pú mīm chī
飲³⁷ 也^{yè} 不¹⁴
yū yè pú

§.3. Confucius ait: Xun
 Imperatoris, illius quam ma-
 gna prudentia! Xun
 solebat consulere suos, &
 solebat examinare que-
 cunque etiam vulgaria suorum
 responsa, dissimulando
 mala, & deprædicando
 bona: arripensque illo-
 rum responsorum duo ex-
 tremas, utebatur eorū
 medio ad populum regen-
 dum. Atque hæc illa fuere,
 propter quæ factus est
 Xun, talis scilicet ac tantus
 Imperator.

§.s. p.1. Confucius ait: ho-
 minum quiuis dicit: ego
 prudens sum; sed ut impel-
 litur, mox intrat in mil-
 le retia et laqueos, inci-
 dit in foueam medium, &
 nequaquam se effuge-
 re. hominum quilibet
 item dicit: ego prudens
 sum: seligit medium;
 sed non valet per spati-
 um unius mensis seruare.

也。yè 人 gîn 善 xén 子 fù
 人 gîn 皆 xiā 執 ché 日 yuè
 皆 xiā 日 yuè 其 kǐ 舜 xún
 日 yuè 予 yú 兩 leam 其 kǐ
 予 yú 知 chí 端 ruān 大 tá
 知 chí 驅 xiū 用 yúm 知 chí
 擇 fè 而 lh 其 kǐ 也 yè
 乎 hū 納 nà 中 chūm 與 yū
 中 chūm 諸 chū 於 yú 舜 xún
 庸 yúm 罟 gǔ 民 mǐn 好 hao
 而 lh 獲 huá 其 kǐ 問 wèn
 不 pǔ 陷 hién 斯 sū 而 lh
 能 nèm 阱 jǐng 以 yǐ 好 hao
 期 kē 之 chí 爲 guéi 察 chá
 月 yuè 中 chūm 舜 xún 邇 ě
 守 xèu 而 lh 乎 hū 言 yán
 也 yè 莫 mò 之 chí 隱 yǐn
 知 chí 子 fù 惡 è
 辟 pì 日 yuè 而 lh 揚 yám

f. s.
p. 1.

p. 2.
§. 1.

p.2. §.1. Confucius ait:
 Hoëi discipulus, ille planè
 erat vir. seligebat me-
 dium: et affecutus v-
 nam aliquam virtutem,
 illicò arctè eam stringe-
 bat, fouebat in pectore,
 & nunquam dimitte-
 bat.

日⁴⁶ Yue
 南⁴⁷ Nan
 方⁴⁸ Fam
 之⁴⁹ Chi
 强⁴⁹ Kiam
 與⁵⁰ Yu
 北⁵⁰ Pe
 方⁵¹ Fam
 之⁵² Chi
 强⁵² Kiam
 與⁵³ Yu
 抑⁵³ Ye
 而⁵⁴ Lh
 强⁵⁵ Kiam
 與⁵⁶ Yu

§.2. Confucius ait: Or-
 bis regna possunt pa-
 cificè regi: dignita-
 tes et census possunt
 recusari: nudi en-
 ses possunt calcari: ar-
 medium non potest
 tom facile teneri.

白³² Pe
 刃³³ Gin
 可³⁴ Lo
 蹈³⁵ Tao
 也³⁶ Ye
 中³⁶ Chun
 庸³⁷ Yum
 不³⁸ Pu
 可³⁹ Lo
 能⁴⁰ Nem
 也⁴¹ Ye
 抑⁵³ Ye
 而⁵⁴ Lh
 强⁵⁵ Kiam
 與⁵⁶ Yu

f.6. p.1. §.1. Discipulus cu lu
 quasiuit de fortitu-
 dine.

子⁴¹ Cu
 均⁴² Kium
 也⁴³ Ye
 路⁴⁴ Lu
 問⁴⁵ Uen
 强⁴⁶ Kiam
 寬⁴⁷ Quon
 柔⁴⁸ Jeu
 以⁴⁹ Y

§.2. Confucius ait: de Au-
 stralis ne regionis forti-
 tudine, vel de Borealis re-
 gionis fortitudine; an-
 de vestra fortitudine que-
 ris?

爵²⁸ Gio
 禄²⁹ Lo
 可³⁰ Co
 辭³¹ Cu
 也³² Ye

§.3. Esse largum, lenemque in

子⁴¹ Cu
 也⁴² Ye
 而⁴³ Lh

§. 2.

f. 6.
p. 1.
§. 1.

§. 3.

§. 2.

aliorum institutione; nec immoderatus poenas exigere à refractariis; Australium regionum fortitudo est; et in hac perfecti viri immorantur.

§.4. Cubare lanceas super, et loricas: mori, & non per timescere: Borealem regionum fortitudo est, & in hac fortes immorantur.

p.2. §.1. Itaque virum perfectum accommodare se alijs, & non diffuere; hac fortitudo proh quanta! in medio aliorum, ipsum unum retum stare, & nusquam inclinare; hac fortitudo proh quanta! si in regno vigeant virtus ac leges, non mutari, nec intumescere; hac fortitudo proh quanta! si in regno iaceant virtus ac leges, etiam redactum ad mortem, non mutari, hac fortitudo proh quanta!

§.2. Confucius ait: sectari recondita et patrare

强xiám 不pú 而lǎ 教xiáo
 哉cāi 流liú 不pú 不pú
 矯xiáo 强xiám 厭yèn 報pào
 國guó 哉cāi 北běi 無wú
 無wú 矯xiáo 方fāng 道dào
 道dào 中zhōng 之zhī 南nán
 至zhì 立lì 强xiám 方fāng
 死sǐ 而ér 也yě 之zhī
 不pú 不pú 而ér 强xiám
 變biàn 倚yǐ 强xiám 也yě
 强xiám 强xiám 者zhě 君jūn
 哉cāi 哉cāi 居jū 子zǐ
 矯xiáo 矯xiáo 之zhī 居jū
 國guó 有yǒu 之zhī
 子zǐ 道dào 故gù 社shè
 曰yue 不pú 君jūn 金jīn
 素sù 變biàn 子zǐ 革gé
 隱yǐn 塞sè 和hé 革gé
 行xíng 焉yān 而ér 死sǐ

§. 2.

p. 2. §. 1.

§. 4.

miranda, ut posteris
 sæculis sint qui deprædi-
 cent, id ego non fecero.

§.7. p.1. §.1. Perfectus vir
 aggreditur viam, & pro-
 greditur. progredi ad me-
 dium viæ, & deficere;
 ego non possem sic si-
 stere

§.2. Perfectus vir con-
 format se cum medio.
 fugere sæculum; non
 videri, nec cognosci; &
 id non sentire, solus
 sanctus potest.

p.2. §.1. Perfectorum re-
 gula ampla est, & sub-
 tilis.

§.2. Viri fæminæque
 rudes, possunt tamen
 accedere ad notitiam;
 at peruenire ad huius
 apicem. quamuis sit
 sanctus, equidem ha-
 bebit quod non sciat.

婦⁴⁷ 知³³ 塗¹⁶ 怪¹
 之^{chi} 而³⁴ 而¹⁷ 後²
 愚⁴⁸ 不³⁵ 廢¹⁸ 世³
 可⁴⁹ 悔³⁶ 吾¹⁹ 有⁴
 以⁵⁰ 唯³⁷ 弗²⁰ 述⁵
 與⁵¹ 聖³⁸ 能²¹ 焉⁶
 知⁵² 者³⁹ 已²² 吾⁷
 焉⁵³ 能⁴⁰ 矣²³ 弗⁸
 及⁵⁴ 之⁴¹ 爲⁹
 其⁵⁵ 之⁴² 矣¹⁰
 至⁵⁶ 君⁴³ 矣¹¹
 也⁵⁷ 君⁴⁴ 子¹²
 雖⁵⁸ 子⁴⁵ 依¹³
 聖⁵⁹ 之⁴⁶ 乎¹⁴
 人⁶⁰ 道⁴⁷ 中¹⁵
 亦⁶¹ 費⁴⁸ 庸¹⁶
 有⁶² 而⁴⁹ 遜¹⁷
 所⁶³ 隱⁵⁰ 道¹⁸
 不⁶⁴ 世⁵¹ 而¹⁹
 知⁶⁵ 夫⁵² 行²⁰
 夫⁶⁶ 夫⁵³ 半²¹

中庸

§. 2.

p. 2. §. 1.

§. 7. p. 1. §. 1.

§. 2.

Viri fœminæque inutiles,
 fieri potest, ut queant iux-
 ta regulam operari: at per-
 uenire ad huius apicem,
 quamuis sit sanctus, e-
 quidem habebit quod
 non possit. Cœlum et
 terra cum magna sint; ho-
 mines adhuc habent,
 quod de his conquerantur.
 Igitur si de perfecti vi-
 ri agamus magnitudi-
 ne; Orbis vniuersus
 non potest eam capere acsu-
 stentare: si agamus de
 subtilitate; Orbis totus
 non potest eam perrum-
 pere.

天 50 tien
 下 34 hiá
 所 17 sò
 焉 17 yên
 魚 51 yü
 莫 35 mō
 不 18 pü
 夫 1 fū
 躍 52 yò
 能 36 nēm
 能 19 nēm
 婦 2 fū
 于 53 yü
 載 37 çai
 焉 17 yên
 之 3 chi
 淵 54 yüen
 焉 17 yên
 天 20 tien
 不 3 pü
 言 55 yên
 語 38 yü
 地 21 tí
 不 3 pü
 其 56 kí
 小 39 siao
 之 3 chi
 可 5 çò
 上 57 xam
 天 40 tien
 大 22 tá
 以 5 çò
 下 58 hiá
 下 41 hiá
 也 7 yé
 能 7 nēm
 察 59 chà
 莫 42 mō
 人 8 gin
 行 8 him
 也 7 yé
 能 7 nēm
 猶 24 yeu
 焉 17 yên
 及 9 kie
 破 44 pò
 有 25 yéi
 焉 17 yên
 所 26 sò
 其 10 kie
 憾 27 han
 至 11 chi
 故 28 cu
 也 7 yé
 詩 45 xi
 君 29 kiün
 雖 12 sui
 道 62 tao
 云 46 yüan
 子 30 fü
 聖 13 xim
 造 63 çao
 焉 47 yüen
 語 31 yü
 人 14 gin
 端 64 tuän
 飛 48 fi
 大 32 tá
 亦 15 ye
 乎 65 hü
 戾 49 lí
 天 33 tien
 有 16 yeu

(S. 2.)

(S. 8. P. 1. S. 1.)

f. 8. p. 1. S. 1. Oda ait: yuén
 auis uolando penetrat
 cœlos: piscis immer-
 gitur in pelagus: id
 est (inquit çu sū) illa uir-
 tus in summis, et imis
 manifestatur.

君 60 kiün
 子 61 çü
 之 3 chi
 道 62 tao
 造 63 çao
 端 64 tuän
 乎 65 hü

S. 2. Perfecti viri regu-
 la ducit initium ab

homuncionibus et mulier-
culis; extendensque se ad fu-
um apicem, manifestatur in
caelo et terra.

p.2. §.1. Confucius ait: regula
non longè est ab homine: si
quam sibi homines fabricent
regulam, quæ longè sit ab ho-
mine; non potest ea censer
regula.

§2. Oda ait: cum quis excisso
uno manubrio, excindit for-
matque manubrium aliud: huius
exemplar non longè abest.
Arripiens manubrium (expli-
cat Confucius.) ut sibi excindat
formetque aliud simile manubriū,
obliquè contuetur, & explo-
rat, et adhuc tamen abest
longius. Ideo vir perfectus,
per hominem regit homi-
nem: ut si emendetur, tum
acquiescit.

f.9.p.1. §.1. Qui omni cum fide
ac sinceritate ex se meti-
tur alios, discedit à regula
non procul. hec autem est que
fieri sibi quis non o-
ptat, itidem.

治 不 爲 夫
人 遠 道 婦
改 執 而 及
而 柯 而 其
止 以 人 至
忠 斃 以 也
恕 而 爲 乎
遠 視 道 天
道 之 地
不 猶 詩 子
遠 以 云 曰
施 爲 云 道
諸 遠 伐 道
已 故 柯 不
而 君 伐 遠
不 子 柯 人
願 以 其 人
亦 人 則 之

f. 9. p. 1.

§. 2.

p. 2. §. 1.

WIKI

1 non 2 faciat 3 erga 4 alios .

§.2. Perfecti viri regulæ sunt quatuor . ego Kîeu Clegitur meû Inecdum beneseruo vnicam : quod enim exigitur a filijs, vt seruiant parentibus, nondum exacte seruo: quod exigitur a subditis, vt seruiant Regi, nondum perfectè seruo: quod exigitur a fratribus natumitoribus, vt seruiant maioribus; nondum ad amissim seruo: quod exigitur inter amicos, ut alter alteri primas deferat; necdum satis obseruo. Perfectus vir ordinarias has virtutes exercet, et in quotidianis sermonibus circum spectus est. Si quid est, in quo deficiat; non audet non sibi vim facere. si habeat verborum copiam, non audet totam effundere. verba respondent

行 庸 言 之 謹 有 所 不 足 不 敢 不 勉 有 餘 不 敢 盡 言 顧 以 事 兄 未 能 也 所 求 乎 朋 友 先 施 之 未 能 也 庸 德 之 以 事 父 未 能 也 所 求 乎 臣 以 事 君 未 能 也 所 求 乎 弟 勿 施 於 人 君 子 之 道 四 丘 未 能 一 焉 所 求 乎 子

¹operibus ; ²op³era respon⁴
dent verbis . Vir perfe-
⁵ctus quomodo non sit
⁶solidus, ac ⁷stabilis hoc mo-
do ?
f 10. p. 1. §. 1. ¹¹Perfectus ¹²vir pro
¹³ratione ¹⁴sui ¹⁵status agit;
¹⁶nec ¹⁷cupit ¹⁸quidquam ¹⁹ab hoc
²⁰alienum.

§ 2. Si ²²existat ²³diues, et ho-
²⁴noratus ; agit vt ²⁵diues,
et ²⁶honoratus : n²⁷ existat
²⁸et ²⁹honoratus : n³⁰ existat
³¹pauper et ³²ignobilis ; agit
³³vt ³⁴pauper et ³⁵ignobilis : si
³⁶existat ³⁷alienigena ; agit
³⁸vt ³⁹alienigena : si ⁴⁰verfe-
⁴¹tur ⁴²inter ⁴³arumnas ; agit
⁴⁴pro ⁴⁵ratione ⁴⁶status ⁴⁷arum-
⁴⁸nosi . ⁴⁹Perfectus ⁵⁰vir
⁵¹nusquam ⁵²intrat, ⁵³vb⁵⁴ non
⁵⁵fit ⁵⁶sua ⁵⁷sorte ⁵⁸contentus .

§. 3. ⁵⁸Constitutus ⁵⁹in ⁶⁰supe-
⁶¹riori ⁶²dignitate, non
⁶³inclementer ⁶⁴tractat
⁶⁵inferiores ; ⁶⁶constitu-
⁶⁷tus ⁶⁸in ⁶⁹inferiori ⁷⁰digni-
⁷¹tate, non ⁷²adulatur ⁷³su-
⁷⁴perioribus . ⁷⁵perficit ⁷⁶se

不⁵⁵ 賤³⁵ 不¹⁷ 行¹
自⁵⁶ 素³⁶ 願¹⁸ 行²
得⁵⁷ 夷³⁷ 乎¹⁹ 顧³
焉⁵⁸ 狄³⁸ 其²⁰ 言⁴
在⁵⁸ 行³⁹ 外²¹ 君⁵
上⁵⁹ 乎⁴⁰ 胡⁶
位⁶⁰ 夷⁴¹ 不⁷
不⁶¹ 狄⁴² 素²² 不⁸
陵⁶² 素⁴³ 富²³ 慥⁹
下⁶³ 患⁴⁴ 貴²⁴ 慥¹⁰
在⁶⁴ 難⁴⁵ 行²⁵ 爾¹¹
下⁶⁵ 行⁴⁶ 乎²⁶
位⁶⁶ 乎⁴⁷ 富²⁷
不⁶⁷ 患⁴⁸ 貴²⁸ 君¹²
援⁶⁸ 難⁴⁹ 素²⁹ 子¹³
上⁶⁹ 君⁵⁰ 貧³⁰ 素¹⁴
正⁷⁰ 子⁵¹ 賤³¹ 其¹⁵
已⁷¹ 無⁵² 行³² 位¹⁶
而⁷² 入⁵³ 乎³³ 而¹⁷
而⁷³ 而⁵⁴ 貧³⁴ 行¹⁸

§. 3.

§ 2.

f. 10. p. 1. §. 1.

1 & non quærit ² ³ ⁴ ⁵ ⁶ ⁷ ⁸ ⁹ ¹⁰ ¹¹ ¹² ¹³ ¹⁴ ¹⁵ ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³ ⁹⁹⁴ ⁹⁹⁵ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁷ ⁹⁹⁸ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰⁰

§.4. Ideo perfectus vir com-
moratur in plano, vt ex-
pectet cœli ordinatio-
nem : improbus ambu-
lat vias periculosas, vt
quærat gratuita.

p.2. §.1. Confucius ait: fa-
gittarius habet similitu-
dinem cum viro perfecto:
si aberrat à depicto sco-
po; reflectens exquirat
erroris causam à suamet per-
sona.

§.2. Perfectorum regula
est instar facientis iter
longinquum; vtique à
propinquiori incipit: uel
instar subeuntis in al-
tum; vtique ab infimo
incipit.

§.3. Oda ait: vxor a-
mans concordia est

行 乎 子 而
遠 君 居 不
必 子 易 求
自 失 以 於
通 諸 俟 人
辟 正 命 則
如 鵠 小 無
登 友 人 怨
高 求 行 上
必 諸 險 不
自 其 以 怨
卑 身 傲 天
詩 君 子 子 人
曰 子 子 曰
妻 之 道 射
子 好 辟 有 故
合 如 似 君

§. 3.

§. 2.

p. 2.
§. 1.

§. 4.

assistērent ipsīs superne.
 ac si assistērent ipsīs ad la-
 uam et dexteram.

p. 2. §. 1. Oda ait: an spiritus
 adueniant, non potest de-
 terminari: magisne uenire
 poterit, si negligenter co-
 lantur?

§. 2. Huius subtilitatis ma-
 nifestatio reuera non
 potest occultari: sic est
 omnino.

f. 12. p. 1. §. 1. Confucius ait:
 Xun, illius quam magna
 obedientia! virtute
 fuit sanctus: dignitate
 fuit Imperator: opulen-
 tia obtinuit quidquid qua-
 tuor maria intra est: in
 maiorum templis sacri-
 ficabat: et filios et nepo-
 tes conseruauit.

§. 2. Ideo magna ipsius vir-
 tus haud dubie obti-
 nuit tantam illam di-
 gnitatem: haud dubie

之 子 矧 在
 內 曰 可 其
 宗 舜 射 上
 廟 其 思 如
 饗 大 孝 在
 之 也 夫 其
 子 與 微 左
 孫 德 之 右
 保 爲 顯
 之 聖 誠 詩
 故 人 之 曰
 大 尊 不 神
 德 爲 可 之
 必 天 拵 格
 得 子 如 思
 其 富 此 不
 位 有 夫 可
 必 四 此 度
 必 海 夫 思

§. 2.

p. 2.
 §. 1.

§. 2.

f. 12.
 p. 1.
 §. 1.

1 obtinuit 2 tantos 3 illos cen-
4 sus : haud 5 dubie 6 obtinu-
7 it tantum 8 illud 9 nomen :
10 haud 11 dubie 12 obtinuit 13 illam
14 tam longævam 15 ætatem .

§.3. 12 Etenim 13 cœlum 14 in pro-
15 ductione 16 rerum 17 haud 18
19 biè 20 accommodat 21 se 22 eã-
23 rum 24 dispositionibus , &
25 dat 26 incrementa : 27 ideo-
28 que 29 rectè 30 confita 31 fouet ,
32 deiecta 33 destruit .

§.4. 27 Oda 28 ait : 29 laudandus
30 iubilis 31 perfectus 32 vir : 33 re-
34 splendet 35 eius 36 præclara
37 virtus : 38 quæ 39 populi 40 sunt ,
41 tribuit 42 populo : 43 quæ 44 com-
45 petunt 46 magistratibus , 47 tri-
48 buit 49 magistratibus : 50 reci-
51 pit 52 census 53 à 54 cœlo : 55 con-
56 servat 57 ac 58 protegit 59 impe-
60 rium 61 et 62 ab 63 ipso 64 cœlo 65 bo-
66 nis 67 cumulat .

§.5. 51 Ideò 52 tantæ 53 virtutis 54 vir-
55 tique 56 accipit 57 Imperium .

p.2. §.1. 57 Confucius 58 ait : 59 expers
60 mce 61 roris , 62 is 63 solus 64 fuit

申 君 其 得
之 子 材 其
憲 憲 而 祿
憲 憲 篤 必
令 令 焉 得
德 德 故 其
宜 宜 裁 名
民 民 者 必
宜 宜 培 得
人 人 之 其
受 受 傾 壽
命 命 者
祿 者
于 覆
天 之
保 之
佑 之
命 詩
之 日
自 嘉
天 樂
因

§. 5.

p. 2.
§. 1.

§. 3.

§. 4.

18 得 19 其 20 祿 21 必 22 得 23 其 24 名 25 必 26 得 27 其 28 壽 29 者 30 覆 31 之 32 故 33 天 34 之 35 生 36 物 37 必 38 因

1 vên 2 vâm Rex : quia 3 vâm 4
5/ 6/ 7/ 8/ 9/
Ki fuit ei pater, et quia 10
11 vâm fuit ei filius : quae 12
13 pater
14 est orfus, filius pertexuit.

之 35 不 pu 文 1 uên
55 子 36 武 17 王 2 uâm
54 孫 37 王 18 乎 hu
55 保 38 下 19 續 3 y
55 之 39 顯 20 王 4 uâm
40 名 21 季 5 xi
41 尊 22 王 6 uâm
42 為 23 季 7 xi
43 為 24 文 8 uên
44 天 25 王 9 uâm
45 子 26 之 10 chi
46 富 27 緒 11 siu
47 有 28 壹 12 ye
48 四 29 戎 13 jum
49 海 30 衣 14 y
50 之 31 而 15 lh
51 內 32 有 16 yeu
52 宗 33 天 17 tien
53 廟 34 下 18 hia
54 饗 35 身 19 xin

§. 2.

§. 2. Vu vâm Imperator propa-
17 21 22 23
gavit et tai vâm et vâm
24 25
Ki auorum, et ven vâm patris
26 27 28 29
stirpem . semel arma in-
30 31 32 33
duit, & obtinuit Imperium:
34 35
eius persona nunquam a-
36 37 38 39
misit toto orbe illustrem
40 41 42
famam . dignitate fuit
43 44 45
Imperator : opulencia ob-
46 47
tinuit quidquid quatuor
48 49 50
maria intra est : in ma-
51 52
iorum templis sacrifica-
53 54
bat : filios item ac nepotes
55
conseruauit .

武 55 uü
王 57 uâm
末 58 mô
受 59 xeu
命 60 mim
周 61 cheu
公 62 cum
成 63 chum
文 64 uên
武 65 uü

§. 13. p. 1. Vu vâm iam se-
56 57 58
nior suscepit Imperium:
59 60
deinde Cheu cum (predicti
61 62
frater) adimpleuit Ven
63 64
et Vu (patris ac fratris)

武 65 uü
子 66 cu
富 67 fu
有 68 yeu
四 69 su
海 70 hai
之 71 chi
內 72 nu
宗 73 cum
廟 74 miu
饗 75 hiam
身 76 xin

§. 13. p. 1.

virtutes . posthumo² or-
 nauit Regulorum titulo
 proauum⁴ Tai vâm, et auum⁵
 Vâm Kî . solemnius³ au-
 guttiusque sacrificabat
 defunctis maioribus iux-
 ta Imperatorum ritus .
 Et hi erga Maiores ritus pro-
 pagabantur ad Regulos¹⁹
 et magnates, vsque ad²⁴
 literatos, et plebeios ho-
 mines . si pater fuisset²⁹
 de magnatibus, et filius³²
 esset literatus ; sepeliebat³⁵
 patrem vt magnatem, et
 sacrificabat vt literato .
 si uero pater fuisset lite-
 ratus, et filius esset de
 magnatibus ; sepeliebat⁴⁹
 patrem vt litteratum, et
 sacrificabat vt magna-
 ti . Vnius⁵⁶ anni lu-
 ctus pertingebat vs-
 que ad magnates : tri-
 ennij uero luctus pertin-
 gebat vsque ad Impe-
 ratorem . In hoc patris⁷⁰
 et matris triennali luctu⁷¹
 non alio nobilium , alia⁷²
 ignobilium ; sed⁷⁴

喪⁵⁷ 夫³⁸ 達¹⁸ 之^{chi}
 達⁵⁸ 祭³⁹ 乎¹⁹ 德¹
 乎⁵⁹ 以⁴⁰ 諸²⁰ 追²
 大⁶⁰ 士⁴¹ 侯²¹ 王³
 夫⁶¹ 父⁴² 大²² 犬⁴
 三⁶² 為⁴³ 夫²³ 王⁵
 年⁶³ 士⁴⁴ 及²⁴ 王⁶
 之^{chi} 子⁴⁵ 士²⁵ 季⁷
 喪⁶⁴ 為⁴⁶ 庶²⁶ 上⁸
 達⁶⁵ 大⁴⁷ 人²⁷ 祀⁹
 乎⁶⁶ 夫⁴⁸ 父²⁸ 先¹⁰
 天⁶⁷ 葬⁴⁹ 為²⁹ 公¹¹
 子⁶⁸ 以⁵⁰ 大³⁰ 以¹²
 父⁶⁹ 士⁵¹ 夫³¹ 天¹³
 母⁷⁰ 祭⁵² 子³² 子¹⁴
 之^{chi} 以⁵³ 為³³ 之^{chi}
 喪⁷¹ 大⁵⁴ 士³⁴ 禮¹⁵
 無⁷² 夫⁵⁵ 葬³⁵ 斯¹⁶
 貴⁷³ 期⁵⁶ 以³⁶ 禮¹⁷
 賤⁷⁴ 之^{chi} 大³⁷ 也^{ye}

1
vna omnium ratio.

p.2. §.1. Confucius ait: Vñ
vãm, et Chëu cùm, horum
quàm propagata fuit obedi-
entia!

§.2. Hi tam obediens principes
præclarè valuerunt profe-
qui maiorum suorum volunta-
tem: præclarè valuerunt e-
narrare maiorum suorum illu-
stria facinora.

§.3. Vere et avtumno adornabant
suorum auita templa; rectè
disponebant eorum antiqua
vata: exponebant eorum togas
et vestes: offerebantq; illis, tem-
poris edulia.

f.14. p.1. §.1. Et quia erat maiorum
templi ritus, propterea obser-
uabatur ordo assistentiũ ad
laeuam, et assistentium ad dex-
teram: item obseruabatur or-
do dignitatis; ac propterea di-
stinctio fiebat nobilitum et igno-
bilitum: præterea ordo teneba-
tur officiorum; quapropter
et discrimen sapientio-
rum. cum deinde omnes se

序	44	陳	27	善	13	一	1
昭	45	其	28	繼	14	也	2
穆	46	宗	29	人	15		3
也	47	器	30	之	16		4
序	48	設	31	志	17	子	5
爵	49	其	32	善	18	日	6
所	50	裳	33	述	19	武	7
以	51	衣	34	人	20	王	8
辨	52	薦	35	之	21	周	9
貴	53	其	36	事	22	公	10
賤	54	時	37	者	23	其	11
也	55	食	38	也	24	達	12
序	56	宗	39	春	25	孝	13
事	57	廟	40	秋	26	矣	14
所	58	之	41	脩	27	乎	15
以	59	禮	42	其	28		16
辨	60	所	43	祖	29	夫	17
賢		以		廟	30	孝	18
也						者	19
旅							20

P. 2.
§. 1.

f. 14.
p. 1.
§. 1.

§. 3.

§. 2.

¹ ¹ ²
 murò inuitarent ad vina; infe-
³ ⁴
 riores ministrabant maiorib;
⁵ ⁶
 eaque propter solemnitas illa per-
⁷ ⁸
 tingebat aliquo modo etiam ad i-
⁹
 gnobiliores. Cum denique inter
¹⁰ ¹¹ ¹² ¹³
 se consanguinei epularentur; ca-
¹⁴
 nities precedebat; adeoque ratio
 dentium, id est ætatis, habebatur.

¹⁵
 §.2. Vù uân et Chêu cùm prosequen-
¹⁶ ¹⁷
 tur fuorum Maiorum dignita-
¹⁸ ¹⁹ ²⁰
 tem: exercebant eorum ri-
²¹ ²² ²³
 tus: canebant eorum muli-
²⁴ ²⁵ ²⁶
 cam: ea venerabantur, y quæ
²⁷ ²⁸ ²⁹
 coluerant: ea amabant, ij
³⁰ ³¹ ³²
 quæ dilexerant: seruebant
³³ ³⁴ ³⁵
 modò mortuis, ac si serui-
³⁶ ³⁷
 rent adhuc uiuentibus: serui-
³⁸ ³⁹
 ebant olim mortuis, ac si
⁴⁰ ⁴¹
 seruirent adhuc superstitibus.
⁴² ⁴³
 ethic erat obedientiæ apex.

⁴⁴
 p.2. §.1. Sacrificiorum cœli
⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸
 et terræ ritus erat id, quo
⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹
 colebant supremum Im-
⁵²
 peratorem: et maiorum
⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶
 auiar ritus erat id, quo sa-
⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹
 crificabant suis maiori-
⁶⁰
 bus. Qui clarè intellexerit
⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵
 hos Kiao Xe ritus, et rituum ti châm

也^{ye} 事^{sù} 位^{guéi} 酬^{chêu}
 宗^{gum} 行^{hâm} 下^{hiá}
 廟^{miao} 如^{ju} 其^{ki} 爲^{guéi}
 之^{chi} 事^{sù} 禮^{li} 上^{xâm}
 禮^{li} 存^{sun} 奏^{ceu} 所^{so}
 所^{so} 孝^{hiáo} 其^{ki} 以^y
 以^y 之^{chi} 樂^{yo} 速^{taí}
 祀^{sú} 至^{chi} 敬^{kim} 賤^{gien}
 乎^{hu} 也^{ye} 其^{ki} 也^{ye}
 其^{ki} 所^{so} 燕^{yen}
 先^{sién} 也^{ye} 尊^{cun} 毛^{máo}
 也^{ye} 郊^{kiao} 愛^{ngai} 所^{so}
 明^{mim} 社^{xe} 其^{ki} 以^y
 乎^{hu} 之^{chi} 所^{so} 序^{siu}
 郊^{kiao} 禮^{li} 親^{cin} 齒^{chi}
 社^{xe} 所^{so} 事^{sú} 也^{ye}
 之^{chi} 以^y 死^{sú}
 禮^{li} 事^{sú} 如^{ju}
 禘^{ti} 上^{xâm} 事^{sú} 踐^{gien}
 嘗^{châm} 帝^{ti} 生^{sem} 其^{ki}

p. 2.
 §. 1.

§. 2.

rationes ; administrabit regnū
is eā facilitare, ac si respiceret ad
palmam manus .

政 34 chim 文 uen 之 chi
息 35 sie 武 uu 義 y

§.2. Ngai Cum (Rex regni lū) quæ
siuit de regimine .

故 48 cu 治 chi
為 49 gwei 政 chim 國 que

§.3. Confucius respondit: Ven et
Vū Regum regimen ad exten-
sum existat in tabulis et can-
nis. similes viri si existerent.
mox et ipsorum regimen resur-
geret: at similes viri interie-
runt; adeoque et eorum regi-
men interijt .

政 50 chim 人 gin 布 pu 其 ke
在 51 fai 道 tao 在 gai 如 ju
人 52 gin 敏 min 方 fam 示 xi
取 53 cu 政 chim 策 ce 諸 chu
人 54 gin 地 ti 其 ke 掌 cham
以 55 y 道 tao 人 gin 乎 hu

§.1. Hominum virtus
expeditum reddit regimen:
uti terræ virtus accelerat
incrementa plantarum:
eiusmodi regimen est in flor
fluuiatiliū cannarum .

身 56 xin 敏 min 存 cun
脩 57 siu 樹 xu 則 ce
身 58 xin 夫 fu 其 ke 哀 ngai
以 59 y 政 chim 政 chim 公 cum

§.2. Enim uero recta gu-
bernatio pendet ab ho-
minibus . Rex deligat
homines ad normam perso-
næ suæ . Excolitur autem
persona per regulam : per-
ficatur regula per uniuersa-
lem amorem .

道 60 tao 也 ye 舉 keu 問 uen
脩 61 siu 者 che 其 ke 政 chim
道 62 tao 者 che 其人 gin
以 63 y 盧 lu 亡 uam
仁 64 gin 也 ye 則 ce 子 cu
其 ke 日 yue

§.3.

§.3. Amare, hominis est: a-
 mare autem parentes, est
 præcipuum. Iustum esse,
 æquitatis est: colere autem sapi-
 entes, est præcipuum. hoc
 in amandis parentibus ac
 propinquis discrimen, et in co-
 lendis sapientibus ordo,
 ab officiorum ratione quã-
 dam rectè commensuratã ena-
 scitur.

p.2. §.1. Pro huius loci explanati-
 one remittit interpretas lectorem
 infra f. 18: p.2. §.3.

§.2. idèo perfectus Rex
 non potest non exco-
 lere suam personam.
 meditans excolere su-
 am personam, non po-
 test non seruire parenti-
 bus: meditans seruire
 parentibus; non potest
 non cognoscere homi-
 nes: meditans cogno-
 scere homines, non po-
 test non

以 48 y
 不 49 pu
 事 50 sù
 親 51 çin
 思 52 sū
 事 53 sù
 親 54 çin
 不 55 pu
 可 56 cò
 以 57 y
 不 58 pu
 知 59 chi
 人 60 çin
 思 61 sū
 知 62 chi
 人 63 çin
 不 64 pu
 可 65 cò
 以 66 y
 不 67 pu

得 31 te
 而 32 lh
 治 33 chi
 矣 34 y

尊 16 çun
 賢 17 hien
 之 18 chi
 等 19 tem
 禮 20 li
 所 21 sò
 生 22 sem
 也 23 ye

仁 1 çin
 者 2 ché
 人 3 çin
 也 4 ye
 親 5 çin
 親 6 çin
 為 7 çin
 大 8 ta
 義 9 y
 者 10 ché
 宜 11 y
 也 12 ye
 尊 13 çun
 賢 14 hien
 為 15 çin
 大 16 ta
 親 17 çin
 親 18 çin
 之 19 chi
 殺 20 xai

§.2.

故 34 cu
 君 35 çin
 子 36 çu
 不 37 pu
 可 38 cò
 以 39 y
 不 40 pu
 可 41 cò
 以 42 y
 不 43 pu
 修 44 çin
 身 45 çin
 思 46 çin
 修 47 çin
 身 48 çin
 不 49 pu
 可 50 cò

p.2. §.1.

在 22 çai
 下 23 hia
 位 24 çin
 不 25 pu
 獲 26 hoe
 乎 27 hu
 上 28 çin
 民 29 çin
 不 30 pu
 可 31 cò

cognoscere cœlum .

§.3. Orbis vniuersales regulae sunt quinque : ea quibus exercentur illæ, tria : videlicet Regem inter et subditum : patrem inter et filium : maritum inter et uxorem : fratres maiores natu inter et minores . et eius que amicos inter est societatis regula . Hæc quinque sunt Orbis generales viæ . at prudentia , amor vniuersalis , et fortitudo : tria hæc sunt Orbis generales virtutes : id uero quo exercentur ipsæ, vnum quid est .

f.16. p.1. Siue quis nascatur sciens : siue discendo sciatur : siue laborando sciatur . vbi pergerunt ad ipsam scientiam ,

f.16. p.1.

或⁴³知⁴⁴仁⁴⁵勇⁴⁶三者⁴⁷天下⁴⁸之⁴⁹達⁵⁰德⁵¹也⁵² . 所以⁵³行之⁵⁴者⁵⁵一⁵⁶也⁵⁷ .

道²⁹也³⁰ . 知³¹仁³²勇³³三者³⁴天下³⁵之³⁶達³⁷德³⁸也³⁹ . 所以⁴⁰行之⁴¹者⁴²一⁴³也⁴⁴ . 父¹⁶子¹⁷也¹⁸ . 夫¹⁹婦²⁰也²¹ . 昆²²弟²³也²⁴ . 朋²⁵友²⁶之²⁷交²⁸也²⁹ . 五⁷者⁸三⁹日¹⁰君¹¹臣¹²也¹³ . 知¹天²下³之⁴達⁵道⁶ . 五⁷所⁸以⁹行¹⁰之¹¹者¹² . 三¹³日¹⁴君¹⁵臣¹⁶也¹⁷ .

§.3.

WIKI.A.M.F.O.

1 vnum quid est. siue quis
3 spontè quieteque opere-
4 tur; siue ob lucrum ope-
6 retur; siue violentè ope-
7 retur: vbi pertigerunt
8 ad ipsius complemen-
9 tum operis, vnum
10 quid est.

17 p.2. §.1. Confucius ait:
18 qui amat discere, ap-
19 propinquat ad pruden-
20 tiam: qui nititur ope-
21 rari; appropinquat ad
22 amorem: qui nouit
23 verecundari; appro-
24 pinquat ad fortitudi-
25 nem.

34 §.2. Si nosti hæc tria,
35 iam nosti id quo ex-
36 colitur persona: si no-
37 sti id quo excolitur per-
38 sona; iam nosti id quo
39 regas homines: si no-
40 sti id quo regas homi-
41 nes; iam nosti id quo
42 regas totius Orbis re-

47 身 xīn 30 恥 chí 13 其 kǐ 之 chī
48 則 gè 31 近 jìn 14 成 chéng 1 一 yē
49 知 chī 32 乎 hū 15 功 gōng 2 也 yě
50 所 sǒ 33 勇 yǒng 16 一 yē 3 或 huò
51 以 yǐ 也 yě 4 安 ān
52 治 chí 5 而 ér
53 人 rén 6 行 xíng
54 知 chī 7 之 zhī
55 所 sǒ 8 或 huò
56 以 yǐ 9 利 lì
57 治 chí 10 而 ér
58 人 rén 11 行 xíng
59 則 gè 12 之 zhī
60 知 chī 13 或 huò
61 所 sǒ 14 勉 miǎn
62 以 yǐ 15 力 lì
63 治 chí 16 行 xíng
64 天 tiān 17 强 qiáng
65 下 xià 18 而 ér
66 國 guó 19 之 zhī
20 知 chī 21 及 jí

§. 2.

7. 2.
§. 1.

gna.

p.1. Quicumque regunt
 Orbis regna; habent has
 nouem regulas, videlicet:
 excolere seiplos: colere
 sapientes: amare paren-
 tes ac propinquos: honorare
 præstantiores ministros:
 accommodare sese cum re-
 liquis ministris: filio-
 rum instar amare popu-
 lum: accersere plurimos
 artifices: benignè exci-
 pere e longinquo adue-
 nas: denique fouere Re-
 gulos.

p.2. Si rex excolat seipsum;
 mox regulæ ille vigeant.
 si colat sapientes; iam non
 hæsitabit in negotijs: si amet
 parentes; iam inter reliquos pa-
 truos, fratres maiores namque
 minores non erunt simulta-
 tes: si veneretur præci-
 puos ministros; iam
 non caligabit in regimine:
 si sese accommodet cum re-
 liquis ministris; iam
 omnes præfecti

親	47	遠	31	親	16	家	1
則	48	人	32	親	17	矣	2
諸	49	也	33	也	18		3
父	50	懷	34	敬	19	凡	4
昆	51	諸	35	大	20	為	5
弟	52	候	36	臣	21	天	6
不	53	也	37	也	22	下	7
怨	54		38	體	23	國	8
敬	55		39	羣	24	家	9
大	56	脩	40	臣	25	有	10
臣	57	身	41	也	26	九	11
則	58	則	42	子	27	經	12
不	59	道	43	庶	28	曰	13
眩	60	立	44	民	29	脩	14
體	61	尊	45	也	30	身	15
羣	62	賢	46	來	31	也	16
臣	63	則	47	百	32	尊	17
則	64	不	48	工	33	賢	18
士	65	惑	49	也	34	也	19
之	66	親	50	柔	35		20

f. 17. p. 1.

p. 2. §. 1.

1 reddent obsequia (sua) impensius: (si)
 2
 3
 4 filiorum instar amet populum, tunc
 4 5 6 7
 8 9 10 11
 12 populus animabitur: (si) accersat plur-
 13 14 15 16
 17 rimos artifices, tunc diuitiaru ad utē.
 18
 19 dum affatim (erit: si) benigne excipi-
 20 21 22
 23 at e longinquo aduenas, mox quatu-
 24
 25 or terrarum (populi ad ipsum) se con-
 26 27 28 29
 30 ferent: (si) foueat Regulos, iam toto
 31
 32 orbe formidabilis (erit.)
 33

§ .2. Abstinentem (et) purum (cf.
 34 35 36 37 38
 fe) graui cultu indui: illicita non at-
 39 40 41
 tingere: ea (sunt,) quibus (regia) ex-
 42 43 44 45
 colitur persona. Repellere detracto-
 46 47 48
 res: procul abesse à venereis: vilipen-
 49 50 51 52
 dere opes; & magnipendere virtutē;
 53 54 55 56
 ea (sunt,) quibus animantur sapiētes.
 57 57 58 59
 In pretio habere suorum dignitatem:
 60 61 62
 augere eorum redditus:

eadem

色 47
 賤 48
 貨 49
 而 50
 貴 51
 德 52
 所 53
 以 54
 勸 55
 賢 56
 也 57
 尊 58
 其 59
 位 60
 重 61
 其 62
 祿 62

§ .2.
 齊 32
 明 33
 盛 34
 服 35
 非 36
 禮 37
 不 38
 動 39
 所 40
 以 41
 修 42
 身 43
 也 44
 去 45
 讒 46
 遠 46

柔 18
 遠 19
 人 20
 則 21
 四 22
 方 23
 歸 24
 之 25
 懷 26
 諸 27
 侯 28
 則 29
 天 30
 下 31
 畏 32
 之 33

報 1
 禮 2
 重 3
 子 4
 庶 5
 民 6
 則 7
 百 8
 姓 9
 勸 10
 來 11
 百 12
 工 13
 則 14
 財 15
 用 16
 足 17

1 eadē(cum)illis amare,(et) odiffe: ea
 2 3
 4 5
 6 (sūt,)quibus animātur(omnes ad)amā
 7 8
 9 dos parētes. Habere Praefectos inferio
 10 11
 12 res (in) magno numero, (qui maiori-
 13 bus subordinati) ex officio (minora
 14 15
 16 quæque negotia) administrēt; (est) id,
 17 18 19
 20 quo animātur superioris ordinis præ-
 21 22
 23 fecti: suis fidere, (et) credere, amplāque
 24 25
 26 (conferre) stipēdia: ea (sunt,) quibus a-
 27 28
 29 nimātur (Regij) ministri. Cōgruo tēpo-
 30 31
 32 re occupare (populū; et) moderari vecti-
 33 34 35
 36 galia; ea (sūt,) quibus animatur popu-
 37 38 39
 40 lus. Quotidie examinare, (et) quouis
 41 42
 43 mēse per se explorare, (an operarioꝝ)
 44 45 46
 47 alimēta respōdeāt operi; (est) id, quo
 48 49 50 51
 52 animātur opifices. Prosequi abeūtes,
 53 54
 55 (et) comiter excipere aduētātes, collau-
 56 57
 58 dādo (aliorū) præclaras dotes, & miserā
 59 60 61
 62 do (aliorū) ibecillitatē; (est) id, quo be-
 63 64
 65 nigne tractātur elōginquo aduena. Per
 66

1 工 cum
 2 也 ye
 3 送 sum
 4 往 uam
 5 迎 ym
 6 來 lai
 7 嘉 Kia
 8 善 xen
 9 而 lh
 10 矜 Kim
 11 不 pu
 12 能 nem
 13 所 fo
 14 以 y
 15 柔 jeu
 16 遠 yuen
 17 人 gin
 18

1 以 y
 2 勸 Kiuēn
 3 百 pc
 4 姓 sim
 5 也 ye
 6 日 ge
 7 省 sim
 8 月 yue
 9 試 xi
 10 既 hi
 11 稟 lin
 12 稱 chim
 13 事 fu
 14 所 fo
 15 以 y
 16 以 y
 17 勸 Kiuēn
 18 百 pc
 19

1 大 ta
 2 臣 chin
 3 也 ye
 4 忠 chum
 5 信 sin
 6 重 chum
 7 祿 lo
 8 所 fo
 9 以 y
 10 勸 Kiuēn
 11 士 fu
 12 也 ye
 13 時 xi
 14 使 fu
 15 薄 po
 16 斂 lien
 17 所 fo
 18

1 同 tum
 2 其 Ki
 3 好 hao
 4 惡 u
 5 所 fo
 6 以 y
 7 勸 Kiuēn
 8 親 cin
 9 親 cin
 10 也 ye
 11 官 quon
 12 盛 xim
 13 任 gin
 14 使 fu
 15 所 fo
 16 以 y
 17 勸 Kiuēn
 18

Per

1 Perpetuare (Regulorum) intereuntes
 3 4 familias, (et) erigere (eorundem) col-
 5 6 7 8 labentia Regna, moderando tumultus
 9 10 11 (et) propulsando pericula: celebrare
 11 12 Regulorū comitia, (et) excipere (eorū-
 12 13 14 de) legationes iuxta (statuta) tempora:
 15 16 17 18 laute tractare abeuntes, & moderari
 19 20 aduētantiū munera; ea (demū sunt),
 21 22 23 24 quibus fouentur Reguli.
 25 26 27 f. 18. p. 2. §. 1. Quiquēque regūt or-
 28 29 30 31 bis Regna, habēt (prædictas) nouē regu-
 34 35 36 37 38 las: id (uero) quo exercēt illas, unū (est).
 39 40 40 §. 2. (Si) omnes res (et) actiones (que
 41 (spectāt ad prædictas regulas) præcogi-
 42 43 tētur; hoc ipso solidæ subsistēt: (si ueró)
 44 45 non præmeditatae (fuerint;) hoc ipso
 47 48 49 50 incassū abibūt. (sic si) uerba prius deter-
 51 52 53 minaueris; hoc ipso nō cespitabis: (si)
 54 55 56 57 res agēdas prius statueris; eo ipso (de-
 58 59 60 inde) non angeris: (si) opus (ipsum)
 præ

不 pu 44 有 yeu 31 而 lh 17 也 ye
 豫 yu 45 九 Kieu 32 薄 po 18 繼 Ki
 則 ce 46 經 Kim 來 lai 19 絕 ciue
 廢 fi 47 所 fo 20 所 fo 21 世 xi
 言 yen 48 以 y 21 以 y 22 舉 Kiu
 前 cien 49 行 him 懷 hoai 22 廢 fi
 定 tim 50 之 chi 諸 chu 23 國 que
 則 ce 51 者 che 侯 heu 24 治 chi
 不 pu 52 一 ye 38 也 ye 7 亂 luon
 踏 Kie 53 也 ye 38 持 chi
 事 fu 54 也 ye 38 危 guei
 前 cien 55 §. 2. 尺 fan 9 朝 chac
 定 tim 56 尺 fan 25 爲 guei 11 聘 pim
 則 ce 57 事 fu 26 天 tien 12 以 y
 不 pu 58 豫 yu 40 下 hia 13 時 xi
 困 quen 59 則 ce 41 國 que 14 厚 heu
 行 him 60 立 lie 42 家 Kia 15 往 uam
 30 16

尸
 肩

1 2 3
 prædeterminaueris; hoc ipso (deinde)
 4 5 6
 non (te) pigebit. (si itaque) regula (rec.
 7 8
 tæ ratiois) prius fixa firmaque (fuerit);
 9 10 11
 tum indeficiēs (tibi eius usus erit.)
 12 13 14
 §. 3. (Si) cōstituti (in) inferiori digni
 15 16 16 17 18
 tate nō obtinēt gratiā apud superiores;
 19 20 21 22 23 24
 populus nequit fieri ut regatur. (ad) ob
 25 26 27 28 29
 tinēdā (autē) gratiā apud superiores da
 30 31 32 33 34
 tur regula: (si) nō seruent fidē cū ami
 35 36 37 38 39
 cis; nec obtinebūt gratiā apud superi
 40 41 42
 ores. (Ad) seruandam fidem cum ami
 43 44 45 46 47
 cis datur regula: (si) nō sint obsecū
 48 49 49 50
 dantes erga parentes; nec seruabunt
 50 51 52 53
 fidem cum amicis. (Vt sint) obse
 54 55 56 57 58
 cundantes erga parentes, datur regu
 59 60 61
 la: (si) reflectentes ad suammet
 61 62
 personam, (compererint se) non
 63
 synceros (esse;)
 nec

親	乎	獲	前
cin 48	hu 32	hoe 16	çien 1
不	朋	乎	定
pu 49	pum 33	hu 17	tim 2
信	友	上	則
fin 50	yeu 34	xam 18	çe 3
乎	不	民	不
hu 51	pu 35	min 19	pu 4
朋	獲	不	疾
pum 52	hoe 36	pu 20	Kieu 5
友	乎	可	道
yeu 53	hu 37	co 21	tao 6
矣	上	得	前
y 54	xam 38	te 22	çien 7
順	矣	而	定
xun 55	y 39	lh 23	tim 8
乎	信	治	則
hu 56	fin 40	chi 24	çe 9
親	乎	矣	不
cin 57	hu 41	y 25	pu 10
有	朋	獲	窮
yeu 58	pum 42	hoe 26	Kium 11
道	友	乎	
tao 59	yeu 43	hu 27	
友	有	上	§. 2.
fan 60	yeu 44	xam 28	
諸	道	有	在
chu 61	tao 45	yeu 29	çai 12
身	不	道	下
xin 62	pu 46	tao 30	hia 13
不	順	不	位
pu 63	xun 47	pu 31	güci 14
誠	乎	信	不
chim 64	hu 48	fin 32	pu 15

1 nec (erunt) obsecundantes erga parē.
 2 3 4
 5 tes. (Ad) syncere perficiendam suam.
 6 met personā, (seu seipfos,) datur regu.
 7 8
 9 la: nisi exploratā habeāt rationē boni;
 10 11
 12 nec syncere perficiēt suāmet personā.
 13 14 15
 16 f. 19. p. 1. §. 1. Verā solidaque per.
 17 fectione dotatū esse, caelestis (quædā
 18 19 19
 20 est) ratio: (ad hęc) uerā solidāque perfe.
 21 22 22 22
 23 ctionē cōtēdere, humana (quædā est)
 24 25
 26 ratio. Verā solidaque perfectione do.
 27 28
 29 tatus non (sibi) vim infert; & tamē at.
 30 31
 32 tingit finem; non operose discursit,
 33 34
 35 & tamē assequitur: cum tranquillit.
 36 37
 37 tate (et) facilitate attingit virtutem;
 38 39 40 41
 42 (atque hoc) sanctorum (est.) qui ad
 43 44
 45 veram solidamque perfectionem con.
 46 tendit, feligit bonum, & fortiter ma.
 47 nu tenet.
 48 p. 2. §. 1. (Et hic quidē) multa perdi.
 49 50
 51 scit: (præmature) discutit quærenda:
 52 atten.

之 chi 者 che 矣 y 不 pu
 者 che 不 pu 勉 mien 誠 chim 親 cin
 擇 ce 而 lh 者 che 誠 chim 者 che 天 tien
 善 xen 而 lh 者 che 天 tien 之 chi 身 xin
 而 lh 中 chum 者 che 道 tao 有 yeu
 固 cu 不 pu 之 chi 道 tao 道 ye
 執 che 而 lh 得 te 誠 chim 之 chi 明 mim
 之 chi 者 che 從 gum 之 chi 者 che 乎 hu
 也 ye 容 yum 之 chi 人 gin 善 xen
 博 po 道 tao 人 gin 之 chi 不 pu
 學 hio 聖 xim 道 tao 道 ye 誠 chim
 之 chi 人 gin 道 tao 乎 hu
 審 xin 也 ye 誠 chim 誠 chim 身 xin
 問 uen 誠 chim 誠 chim 身 xin

1 attente meditatur: (res inter se) clare
 2
 3
 4 distinguit: solide (ac) constanter ope-
 5 ratur.
 6
 7 §. 2. Sunt qui nolunt discere (quia)
 8
 9
 10 discendo non proficiunt: ne (tamen)
 11
 12
 13
 14 desistant: sunt qui nolunt interroga-
 15
 16
 17
 18 re, (quia) interrogantes non capiunt
 19
 20
 21 (respoſa:) ne (tamen) desistant: sunt
 22
 23
 24 qui nolunt meditari; (quia) quod me-
 25
 26
 27
 28
 29 ditantur, non (facile) assequuntur; ne
 30
 31
 32 (tamen) desistant: sunt qui nolunt
 33
 34
 35 argumentari, (quia) argumentando
 36
 37
 38 non clare percipiunt; ne (tamen) de-
 39
 40
 41
 42 sistant: sunt qui nolunt operari, (quia)
 43
 44
 45 in) operando non (sunt) solidi (et)
 46
 47
 48 constantes; ne (tamen) desistant:
 49
 50
 51 (nam quod) alij unica vice affe-
 qui potuere; (tu) ipse (saltem)
 centesima (poteris: quod)

也 ye	思 fu	弗 fe	之 chi
有 yeu	思 fu	能 nem	之 chi
弗 fe	之 chi	弗 fe	之 chi
行 him	弗 fe	措 cu	之 chi
行 him	得 te	也 ye	明 mim
之 chi	弗 fe	有 yeu	辨 pien
弗 fe	措 cu	弗 fe	之 chi
篤 to	也 ye	問 uen	篤 to
弗 fe	有 yeu	問 uen	行之 him
措 cu	弗 fe	之 chi	之 chi
也 ye	辨 pien	弗 fe	。
人 gin	辨 pien	知 chi	§. 2.
一 ye	之 chi	弗 fe	有 yeu
能 nem	弗 fe	措 cu	弗 fe
之 chi	明 mim	也 ye	學 hio
已 Ki	弗 fe	有 yeu	學 hio
百 pe	措 cu	弗 fe	之 chi

2
 alij decimâ vice assequi potuerunt;
 4
 (tu) ipse (saltem) millesimâ (poteris.)
 6
 f. 20. p. 1. Reuera (qui) seruare va-
 8 9 10 11
 let hanc regulam; quamuis rudis (sit.)
 12 13 14
 tandē(erit) elare inteligēs; quāuis im-
 15 16 17
 becillis (sit.) tandem fortis (euadet.)
 18 19 19
 p. 2. Seipso vere solideque perfectū
 (esse; simulque rerū omniū) intelli-
 20 21 22
 gētē; dicitur natura, (seu, natia uirtus)
 23 24 24
 seipsū (prius) illuminare reddereque in-
 24 25
 telligētē, (ac deinde in) verā (uirtutē
 25 26 27
 seu) perfectione solidare; dicitur insti-
 28 28
 tutio. (Qui) natia perfectiōe dotatus
 29 30
 (est,) eo ipso inteligēs (est: qui autē pri-
 31
 us) rerū intelligētiā (sibi cōparauit;)
 32 33
 poterit deinde perfectus (suadere.)
 34 35 36 37
 f. 21. p. 1. Solū (in) vniuerso (hoc) str-
 38 39 40 41 42 43
 me perfectis pot est exhaurire suā na-
 44 45 46 47 48
 turā, (si) potest exhaurire suā naturā; iā
 49 50 51
 poterit exhaurire (aliorū etiā) hominū
 52 53
 naturam: (si) potest
 exhau

誠	chim	謂	guei	必	pie	之	chi
38		26		12		人	gin
爲	guei	之	chi	明	mim	十	xe
39				13		能	nem
能	nem	教	kiao	雖	fui	之	chi
40		27		14		能	nem
畫	sin	誦	chim	柔	jeu	之	chi
41		28		15		之	chi
真	Ki	則	ce	必	pie	已	Ki
42		29		16		千	qien
性	sim	明	mim	強	Kiam	之	chi
43		30		17			
能	nem	矣	y				
44		明	mim	p. 2.			
畫	sin	則	ce				
45		31					
其	Ki	則	ce	自	su		
46		32		18			
性	sim	誠	chim	誠	chim	f. 20	
47		33		19		p. 1.	
則	ce	矣	y	明	mim	果	co
48		34		20		能	nem
能	nem			謂	guei	此	cu
49		f. 21.		21		7	
畫	sin	p. 1.		之	chi	道	tao
50				性	sim	矣	y
人	gin	唯	guei	自	qu		
51		34		明	mim	雖	fui
之	chi	天	tien	誠	chim	愚	yu
52		35		24			
性	sim	下	hia	36			
53		36		至	chi		
能	nem	37					

1
 2
 3
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37

1 exhaustire hominū naturā; iā poterit ex
 6 havrire rerū naturas: (si) potest exhau-
 7 8 9 10
 11 rire rerū naturas; iā poterit adjuvare
 12 13 14 15 16
 17 ceolū (et) terrā (in) productionē (et) cō-
 20 21 22 23 24
 25 servatione (rerū: si) potest adjuvare coc-
 26 27
 28 lū (et) terrā (in) productionē (et) cōser-
 29 30 31 32
 33 vatione (rerū; iā (etiā) poterit cū coelo
 34 (et) terra ternariū p̄cipiū (cōstituere.)
 35
 P. 2. Ab his (primi ordinis perfectis
 36 37
 38 viris) secūdi (sūt, qui) nitūtur restaurare
 38 38 38 38
 39 nōdū extinctā nativē bonitatis parti-
 39 39 39
 40 culā. restaurātes nativē bonitatis par-
 41 42
 43 ticulā, poterūt obtinere solidā perfectio-
 43 43
 44 nē. vbi affecuti (fuerūt) solidā perfectio-
 44 45 46
 47 nē mox (illa) sese prodet: (ubi) sese pro-
 47 48 49
 50 diderit; mox illucescet: (ubi) illuxerit;
 50 51 51
 52 mox lucis rādios late diffūdet: (ubi ita)
 52 53 54
 55 irradiaverit; eo ipso motū faciet (ani-
 55 56
 57 morū: ubi) motū fecerit; iā (morū) mu-
 57 58
 59 tationē inducet: (ubi) mutationē indu-
 59 60
 60 xerit; eo ipso cōversionē efficiet.

則 44
 形 45
 形 46
 則 47
 著 48
 著 49
 則 50
 明 51
 明 52
 則 53
 動 54
 動 55
 則 56
 變 57
 變 58
 則 59
 化 60

以 30
 與 31
 天 32
 地 33
 參 34
 矣 35
 其 36
 次 37
 致 38
 曲 39
 曲 40
 能 41
 有 42
 誠 43

以 15
 贊 16
 天 17
 地 18
 之 19
 化 20
 育 21
 可 22
 以 23
 贊 24
 天 25
 地 26
 之 27
 化 28
 育 29

盡 1
 人 2
 之 3
 性 4
 則 5
 能 6
 盡 7
 物 8
 之 9
 性 10
 能 11
 盡 12
 物 13
 之 14
 性 15
 則 16
 可 17

1 solúm(in hoc) uniuersó summe perfectus
 6 7 8 efficere potest cõuersionẽ(huiusmodi)
 9 10 11 f. 22. p. 1. Summe perfecti virtus(ea est,
 12 13 14 15 16 ut) possit præscire(futura.) Cum Regia
 17 18 19 20 familia proxime(est) erigenda; procul
 20 21 22 23 dubio(passim) dantur fausta prognosti
 24 25 26 27 ca(cùm) regię familię iminet occasus;
 28 29 30 procul dubio (passim) dantur infausta
 31 32 33 prognostica, (quæ et) manifestãtur in
 34 35 (herbã) XI(dictã, et) te studine; (et) præ
 36 36 37 38 uio motu percellunt corpus(humanũ.
 39 At summe perfectus, cùm) calamitas,
 40 41 42 43 (aut) felicitas proxime instat; (in) pro
 44 45 46 47 bis procul dubio prænosce istam, (id.
 48 49 50 est, felicitatẽ: in) improbis procul du
 51 52 53 bio prænosce illam, (id est, calamitatẽ)
 54 55 56 57 58 Ideo summe perfectus (est) instar spi
 59 ritus.
 p. 2. § . 1. (Eiusmodi) vera solidaque
 59 60 61 perfectio(est) sui ipsius perfectio:
 &

不 pu 48	見 hien 32	知 chi 15	唯 guei 1
善 xen 49	乎 hu 33	國 que 16	天 tien 2
必 pie 50	著 xi 34	家 Kia 17	下 hia 3
先 sien 51	龜 quei 35	將 çiam 18	至 chi 4
知 chi 52	動 tum 36	興 him 19	誠 chim 5
之 chi 53	乎 hu 37	必 pie 20	爲 guei 6
故 cu 54	四 si 38	有 yeu 21	能 nem 7
至 chi 55	體 ti 39	禎 chim 22	化 ho 8
誠 chim 56	禍 ho 39	祥 çiam 23	
如 ju 57	福 fo 40	國 que 24	f. 22 p. 1.
神 xin 58	將 çiam 41	家 Kia 25	至 chi 9
	至 chi 42	將 çiam 26	誠 chim 10
	善 xen 43	亡 uam 27	之 chi 11
	必 pie 44	必 pie 28	道 tao 12
	先 sien 45	有 yeu 29	可 co 13
	知 chi 46	妖 yao 30	以 y 14
	之 chi 47	孽 nie 31	

1 2 3 4
 & regula (est) sui ipsius regula.
 5 5
 §. 2. (Hæc) uera solidaque ratio,
 6
 (seu perfectio, est) rerum (omnium)
 7 8 9
 finis (et) principium. (si) desit (re.
 10 10
 bus hæc) uera solidaque ratio, (seu
 11 12 13 14
 perfectio,) non erunt res. Hac de cau.
 15 15 16 17
 sa sapiens, (et) probus uir ueram
 17 18
 (hanc) solidamque perfectionem æsti.
 19
 mat maximi.
 20 21
 §. 3. Vere perfectus (quia) non
 22 23 24 25 26
 ipse perficit sese (solum,) & (hæc) si.
 27 28 29 30
 flit; propterea perficit (etiã) res (ali.
 31 32 33
 as.) Perficere seipsum, amoris (est):
 34 35 36
 perficere res, prouidentia (est. Et hæc
 37 38
 quidem) natura uirtutes (sunt: has
 39 40
 autem) unire applicando externis (et)
 41 42 43
 internis; regula (est:) adeoque
 44 45 46
 suis temporibus excreere, conueni.
 46
 entia (est.)

之^{chi} 而^{lh}
 德^{te} 已^y
 也^{ye} 也^{ye}
 合^{ho} 所^{fo}
 外^{uai} 以^y
 内^{nui} 成^{chim}
 之^{chi} 物^{ue}
 道^{tao} 也^{ye}
 也^{ye} 成^{chim}
 故^{cu} 已^{Ki}
 时^{xi} 仁^{gin}
 措^{cu} 也^{ye}
 之^{chi} 成^{chim}
 宜^y 物^{ue}
 也^{ye} 知^{chi}
 也^{ye} 性^{sim}

物^{ue} 也^{ye}
 是^{xi} 而^{lh}
 故^{cu} 道^{tao}
 君^{Kiun} 自^{cu}
 子^{cu} 道^{tao}
 誠^{chim} 也^{ye}
 之^{chi}
 為^{guei} §.2.
 貴^{quei} 誠^{chim}
 者^{che}
 物^{ue}
 誠^{chim} 之^{chi}
 者^{che} 終^{chum}
 非^{fi} 始^{xi}
 自^{cu} 不^{pu}
 成^{chim} 誠^{chim}
 已^{Ki} 無^{vu}

f. 23.

f. 23. p. 1. § 1. Propterea summe perfectus nunquam cessat. § 2. (Si) nunquam cessat; ergo perdurat: (si) perdurat; ergo profectus se prodit. § 3. (Si) per effectus se prodit; ergo late longeque diffunditur: (si) late longeque diffunditur; ergo amplius, (et) profundus: (si) amplius (et) profundus; ergo sublimis (et) clarus. § 4. (Quia) amplius (et) profundus; ideo sustentat res: (quia) sublimis (et) clarus; ideo protegit res: (quia) late diffusus (et) perdurat; ideo perficit res. p. 2. § 1. Amplitudine; (et) profunditate, æquiparatur terræ: sublimitate, (et) claritate, æquiparatur cœlesti latitudine; (et) duratione, absque termino (est.)

成 chim 43
物 ue 44
也 Ye
博 po 45
厚 heu 46
配 poi 47
地 ti 48
高 cao 49
明 mim 50
配 poi 51
天 tien 52
悠 Yeu 53
久 Kieu 54
無 uu 55
疆 Kiam 56

厚 heu 28
所 fo 29
以 y 30
載 cai 31
物 ue 32
也 ye
高 cao 33
明 mim 34
所 fo 35
以 Y 36
覆 feu 37
物 ue 38
也 Ye
悠 Yeu 39
久 Kieu 40
所 fo 41
以 Y 42

§ 3
徵 chim 13
則 ce 14
悠 yeu 15
遠 yuen 16
悠 yeu 17
遠 yuen 18
則 ce 19
博 po 20
厚 heu 21
博 po 22
厚 heu 23
則 ce 24
高 cao 25
明 mim 26
§ 4
博 po 27

f. 23 p. 1. § 1
故 cu 1
至 chi 2
誠 chim 3
無 vu 4
息 fic 5
§ 2
不 pu 6
息 fic 7
則 ce 8
久 Kieu 9
久 Kieu 10
則 ce 11
徵 chim 12

§.2. Cúm sit talis (ac) tantus; nó
 (prius) exhibet sese (atque ostentat)
 ac tum deinde, manifestus fit: non
 (prius) motú, ac tum deinde conuer-
 sionē efficit: non (prius operoso quo-
 dam virium molimine quidpiam)
 facit, ac tum deinde perficit.
 §.3. Coeli terræque ratio potest
 unico uerbo exhausti: (et) hæc
 (quidem) in efficiendis rebus non
 (est quid) duplex, (sed unicum quid
 et simplex:) adeoque huius (eius-
 dem in) procreandis rebus (uirtus
 est) inscrutabilis.
 §.4. (Hæc itaque) coeli (et) ter-
 ræ ratio lata (est, et) profunda,
 sublimis (et) clara, late diffusa (et)
 perdurans.
 §.5. Iam hoc coelū (est) hæc lu-
 cis (et) fulgoris cætilla portio: (at) ue-
 niēdo ad ejus (totius molis) in-
 termi

也 ye
 悠 yeu
 也 ye
 久 Kieu
 也 ye
 §.5.
 今 Kin
 夫 fu
 天 tien
 斯 su
 昭 chao
 昭 chao
 之 chi
 多 to
 及 Kie
 其 Ki
 無 au
 51

其 Ki
 生 fem
 物 ue
 不 pu
 測 ce
 §.4.
 天 tien
 地 ti
 之 chi
 道 tao
 博 po
 也 ye
 厚 heu
 也 ye
 高 cao
 也 ye
 明 mim

§.3.
 天 tien
 地 ti
 之 chi
 道 tao
 可 co
 一 ye
 言 yen
 而 lh
 而 lh
 畫 cin
 也 ye
 其 Ki
 為 guei
 物 ue
 不 pu
 貳 lh
 則 ce
 §.2.
 如 ru
 此 cu
 者 che
 不 pu
 見 hien
 而 lh
 而 lh
 章 cham
 不 pu
 動 tum
 而 lh
 變 pien
 無 uu
 為 guei
 而 lh
 成 chim

1
 2 3
 4 5
 6 7 8
 9 10 11 12
 13 14
 15 16 17
 18 19
 20 21 22 23
 24 25 26 27
 27 28 29 30
 31 32 33
 34 35 36 37
 38 39 40 41 42
 43 44
 45
 46 47 48
 49 50 51
 52 53 53
 53 54
 55 55 56 57 58 59
 (item)

大 ta 46
 草 cao 47
 木 mo 48
 生 fem 49
 之 chi 50
 禽 Kin 51
 獸 xeu 52
 居 Kiu 53
 之 chi 54
 寶 bao 55
 藏 cam 56
 興 him 57
 焉 yen 58
 今 Kin 59
 夫 fu 60
 水 xui 61
 一 ye 62

不 pu 31
 洩 fie 32
 萬 uan 33
 物 ue 34
 載 cai 35
 焉 yen 36
 今 Kin 37
 夫 fu 38
 山 xan 39
 一 ye 40
 卷 Kiu 41
 石 xe 42
 之 chi 43
 今 Kin 44
 多 to 45
 及 Kie 46
 其 Ki 47
 其 Ki 48
 廣 quam 49
 厚 heu 50
 載 cai 51
 華 hoa 52
 嶽 yo 53
 而 lh 54
 不 pu 55
 重 chum 56
 振 chin 57
 河 ho 58
 海 hai 59
 而 lh 60

窮 Kium 1
 也 ye 2
 日 ge 3
 月 yue 4
 星 fim 5
 辰 xip 6
 繫 hi 7
 焉 yen 8
 萬 uan 9
 物 ue 10
 覆 feu 11
 焉 yen 12
 今 Kin 13
 夫 fu 14
 地 ti 15
 一 ye 16
 撮 co 17

1 (item) cochlearis tantilla (est) por.
 2 3 4
 3 tio: (at) ueniendo ad (totius) ejus
 5 6 7
 4 (melis) inexhaustam abyssum; cete
 7 8 9 10
 5 grandia, crocodili, serpentes, draco.
 11 12
 6 nes, pisces, testudines, (in ea) pro.
 13 14 15
 7 creantur: opes (denique ac) diuitiae
 16
 8 (ex ea) enascuntur.
 17 18 19 20
 9 f. 24 p. 1. Oda ait: solius coeli
 21 22 23 24
 10 virtus proh quam alte recondita! nun.
 25 26 27
 11 quam cessat. quasi diceret: (. inquit
 28 29 30 31 32
 12 C, u Su.) coelum ideo est coelum.
 33 34 35
 13 Quomodo (. prosequitur Oda.) non
 36 37 38 39
 14 (ubique) manifesta Ven Regis vir
 39 40 41 42
 15 tutum puritas? quasi diceret: (. ad.
 43 44 45 46 47 48
 16 dit C, u Su.) Ven Rex ideo fait Ven,
 49 50 51 52
 17 (talis scilicet ac tantus vir, cuius)
 53
 18 puritas quoque nunquam defecit.
 54 55
 19 p. 2. §. 1. (O quam) magna
 20 sancti viri

文	所	殖	勺
uen 43	fo 29	xe 16	xo 1
王	以	焉	之
uam 44	y 30	yen	chi
之	為	○	多
chi	guei 31	f. 24 p. 1.	to 2
所	天	詩	及
fo 45	tiē 32	xī 17	kie 3
以	也	云	其
y 46	ye	yun 18	ki 4
為	於	維	不
guei 47	u 33	guei 19	pu 5
文	乎	天	測
uen 48	hu 34	tiē 20	ce 6
也	不	之	龜
ye	pu 35	chi	yuen 7
純	顯	命	鼉
xun 49	hien 36	mim 21	to 8
亦	文	於	蛟
ye 50	ue n 37	u 22	Kiao 9
不	王	穆	龍
pu 51	uam 38	mo 23	lam 10
已	之	不	魚
Y 52	chi	pu 24	yu 11
○	德	已	鼈
p. 2. §. 1.	te 39	Y 25	pie 12
大	之	蓋	生
ta 53	chi	cai 26	fem 13
哉	純	日	焉
cai 54	xun 40	yue 27	yen 14
聖	蓋	天	貨
xim 54	cai 41	tiē 28	ho 14
人	日	之	財
gin 55	yue 42	chi	cai 15

lex

lex (et) uirtus!

§.2. (O quam in) imensū diffusa!

producit, cōseruatque omnia: (adeo) eminēs, (ut) pertingat ab coelum.

§.3. O abūdantiā (eius) maxīmā!

rituū(maiorū, et) officiorū trecēta (ca-

pita; et) rituū (minorū,) officiorūque

ter mille (capita, magna et parua omnia complectitur.)

f.25.p.1. §.1. Expectādus hic uir (est):

tū demū(hæc ōnia poterūt) opere per-

fici.

§.2. Ideo dici solet: si no(existat) summa

uirtus; summa lex nequaquā coalescet.

§.3. Hinc uirtutis studiosus sumo.

pere colit(et cōseruare studet) rationa-

lē naturā(suā:) adeoque ad rectæ rati-

onis regulā(omnia accurate) explorās,

(sefeque) instituēs, implet(mentis suæ)

capacitatē(et) amplitudinē; atque ex-

haurit (ac perspicit etiā) subtilissīma

§.3.

故

君

子

尊

德

性

而

道

問

學

致

廣

大

而

盡

精

人

而

後

行

故

曰

苟

不

至

德

至

道

不

凝

焉

§.3.

優

優

大

哉

禮

儀

三

百

威

儀

三

千

之

道

洋

洋

乎

發

育

萬

物

峻

極

于

天

中庸

I
 (et) minutissima (quæque. Præterea
 2 2
 perficit et) ad apicē perducit (natiuā
 3 4
 eiusdē mētis suæ) sublimitatē (et) clari-
 5 6
 ratē; et quidē (omnia agēdo iuxta re-
 7 8 9 10 11 12
 gulā medi) recolit vetera, & studet sci-
 13 14
 re noua. (Denique stabilit et) corrobo-
 15 16 17
 rat ante parta, ut augeat (et perficiat,)
 18 18
 quod fas (et) æquum (est)
 19 20 21 22
 p.2. §.1. Hac de causa cōsistēs (in) supe-
 23 24 25
 riori (loco,) nō ifolefcit: cōf. stēs (in) ife-
 26 27 28
 riori (loco,) no (est) refractarius. (si in)
 29 30 31 31 32 33
 regno vigeāt uirtus (ac) leges; ejus fer-
 34 35 36
 mo sufficit, ut (etiā nolēs) promoueat
 37 38 39
 (ad dignitatē. Si) regnū sine uirtute (ac)
 39 40 41 42 43 44
 legibus (sit,) ejus filētiū sufficit, ut i per-
 44 44 45 46 47 48
 turbatus sibi vacet. Oda ait: quia recte
 48 49 50 50
 itelligēs (erat,) ac rerū prudēs idagator
 (loquitur de quodā sapiēte Chūm.
 51 52
 xan. fu dicto.) idcirco illā sã cōseruauit
 53 54 55 56
 suā personā. Hoc illud est, (. addit C, u.
 57
 Su.) quod hic supra) diximus.

哲 chē 50
 以 Y 51
 保 pao 52
 其 Ki 53
 身 xīn 54
 其 Ki 55
 此 cū 56
 之 chī 57
 謂 guei 57
 與 yū 58

言 yēn 33
 足 cō 34
 以 Y 35
 興 mīn 36
 國 que 37
 無 uū 38
 道 tao 39
 其 Ki 40
 默 me 41
 足 cō 42
 以 Y 43
 容 yum 44
 詩 xī 45
 曰 yue 45
 既 fī 47
 明 mīm 48
 且 cē 49

禮 lī 18
 p.2. §.1.
 是 xī 19
 故 cu 20
 居 kīu 21
 上 xam 22
 不 pu 23
 驕 kīao 24
 為 guei 25
 下 hīa 26
 不 pu 27
 倍 poi 28
 國 que 29
 有 yēu 30
 道 tao 31
 其 cē 32

微 uī 1
 極 Kīe 2
 高 cāo 3
 明 mīm 4
 而 lh 5
 道 tao 6
 中 chūm 7
 庸 yum 8
 溫 uēn 9
 故 cu 10
 而 lh 11
 知 chī 12
 新 fīn 13
 敦 tūn 14
 厚 heu 15
 以 Y 16
 崇 cūm 17

§.2.

§.2. Confucius ait: (si quis) rudis
 (est); & tamen vult suo (unius) iudicio
 uti: (si quis) e uili plebe (est) & tamē
 vult sibi arrogare quæ non sunt sui ju-
 ris (et) fori: (si) natus in præfēti sæculo,
 (tamē) cōuertat se (ad) priscorū (iā anti-
 quatas) leges: qui talia agūt; calamita-
 tes obueniēt ipsorū personis.
 §.2. Nisi (fuerit) Imperator, nemo
 instituat urbanitatis officia; nec indu-
 cat (nouos) curiæ usus; nec mutet quid-
 quam rei literariæ.
 f.26 p.1. § 1. Moderni Imperij eur-
 rus eosdē (ducunt) fulcos, (quos olim):
 libri eandem (seruant) methodū, (quā
 olim:) morum (quoque) eadem ratio
 (est).
 §.2. Tametsi (quis) habeat eorum
 (.priscorū scilicet Regū.) dignitatem:
 si (tamen) careat eorum uirtute;
 ne

同 ^{tum} 42
 軌 ^{quei} 43
 書 ^{xu} 44
 同 ^{tum} 45
 文 ^{uen} 46
 行 ^{him} 47
 同 ^{tum} 48
 倫 ^{lan} 49
 §.2
 雖 ^{fui} 50
 有 ^{yeu} 51
 其 ^{Ki} 52
 位 ^{gwei} 53
 苟 ^{Keu} 54
 無 ^{uu} 55
 其 ^{Ki} 56
 德 ^{te} 57
 天 ^{tiēn} 27
 子 ^{çu} 28
 不 ^{pu} 29
 議 ^Y 30
 禮 ^{li} 31
 不 ^{pu} 32
 制 ^{chi} 33
 慶 ^{tū} 34
 不 ^{pu} 35
 考 ^{cao} 36
 文 ^{uen} 37
 §.26
 今 ^{Kin} 38
 天 ^{tiēn} 39
 下 ^{hia} 40
 車 ^{Kiu} 41
 世 ^{xi} 16
 友 ^{fan} 17
 古 ^{cu} 18
 之 ^{chi} 19
 道 ^{tao} 20
 如 ^{ju} 21
 此 ^{çu} 22
 者 ^{che} 23
 裁 ^{çai} 24
 及 ^{Kie} 25
 其 ^{Ki} 26
 身 ^{xin} 27
 者 ^{che} 28
 也 ^{ye} 29
 §.3.
 非 ^{fi} 26
 子 ^{çu} 1
 曰 ^{yue} 2
 愚 ^{yu} 3
 而 ^{lh} 4
 好 ^{hao} 5
 自 ^{çu} 6
 用 ^{yum} 7
 賤 ^{çien} 8
 而 ^{lh} 9
 好 ^{hao} 10
 自 ^{çu} 11
 專 ^{chuen} 12
 生 ^{fem} 13
 乎 ^{hu} 14
 今 ^{Kin} 15
 之 ^{chi} 16

1 2 3 4 5 6
ne aufit istituere ritus(et) musicã:tamet
7 8 9 10 p. 2.
si (quis) habeat eorum uirtutem; si (ta. §.1.
11 12 13 14 15
men) careat eorum dignitate, itē nec
16 17 18 19
aufit instituere ritus(et) musicam.
20 21 22
§.3. Confucius dicebat: ego (cũ
23
uoluptate) refero (familia Imperato.
24 25 26
ria) HIA ritus:(at exigui Regni) KI
27 28
(posterii) non (sunt horum) sufficiens
29 30 31
testimoniũ: ego didici (familia Impe.
32 33 34 35
ratoria) YN ritus;(et) sũt (regni) SVM
36
(posterii, apud quos horũ adhuc) extãt
36 37 38
monimenta. ego (itē) studui (huius fa.
39 40
milie Imperatoria) CHEV ritibus,(et
41 42 42 43 44
hi) nunc in usu sunt; ego (igitur) sequar
45
(huius) CHEV (ritus.)
46 47 48
p. 2. §.1. (Ad) gubernandũ Imperia
49 50 51
sunt (illa) tria maxima momenti: (et)
52 53
illa (fariora faciunt; scũ,) minuunt
54
peccata.
55 55
§.1. Superiorum temporum Reges
quam.

王 46
天 47
下 48
有 49
三 50
重 51
焉 52
其 53
寡 54
過 55
矣 56
乎 57
上 58
焉 59

學 31
殷 32
禮 33
有 34
宋 35
存 36
焉 37
吾 38
學 39
周 40
禮 41
今 42
用 43
之 44
吾 45
從 46
周 47
作 17
禮 18
樂 19
焉 20
子 21
曰 22
吾 23
說 24
夏 25
禮 26
杞 27
不 28
足 29
徵 30
也 31
吾 32
不 33
敢 34
作 35
禮 36
樂 37
焉 38
雖 39
有 40
其 41
德 42
苟 43
無 44
其 45
位 46
亦 47
不 48
敢 49

1 quāuis probe statuerit leges; (tamē) ca.
 4 rēt testimonio: (et cū) desit testimoniū;
 7 8 8 9 10 11 nō datur fides: (si) nō datur fides; popu
 12 13 14 lus nō sequitur. (Vir Sanctus) in infe.
 14 15 riori (seu priuato) cōstitutus, tametsi vr
 16 16 banitatis officia colat; (est tamē priua.
 17 18 tus ac) sine dignitate: (et cū) sine di.
 20 21 22 gnitate (sit, ei) nō datur fides: (ac deni
 23 24 que quia) sine f. de (et autoritate est),
 25 26 27 populus (ipsam) non sequitur.
 28 29 30 31 §. 3. Ideo perfecti Regis recta guber
 31 32 33 34 34 nādi ratio fudatur in suā ipsius perso.
 35 nā, testatā faciēdo (uirtutē suā) vniuer.
 36 37 38 so populo. Explorat (exigitque regimē
 39 40 41 42 suū) ad (normā) triū (priscorū) Regū, &
 43 44 45 nō aberrat: (cōfert et cōbinat) rēs a se
 45 46 47 48 49 gestas cū coeli terræque (lege;) et (huic)
 50 51 52 53 nō aduersatur. testatā facit ipfis (adeo)
 54 55 spiritibus (quātūuis recōditis uirtutē
 56 57 58 suā,) & nihil dubitat. (imo etiam post)
 59 60 61 centum sēcula expe.
 clato

達 45 Kien
 諸 46 chu
 天 47 tien
 地 48 ti
 而 49 lh
 不 50 pu
 悖 51 po
 質 52 che
 諸 53 chu
 鬼 54 quei
 神 55 xin
 而 56 lh
 無 57 uu
 疑 58 Y
 百 59 pe
 世 60 xi
 以 61 Y

子 30 cu
 之 31 chi
 道 31 tao
 本 32 puen
 諸 33 chu
 身 34 xin
 徵 35 chim
 諸 36 chu
 庶 36 xu
 民 37 min
 考 38 cao
 諸 39 chu
 三 40 lan
 王 41 uam
 而 42 lh
 不 43 pu
 繆 44 mo

雖 15 fui
 善 16 xen
 不 17 pu
 尊 18 cun
 不 19 pu
 尊 20 cun
 不 21 pu
 信 22 fin
 不 23 pu
 信 24 fin
 民 25 min
 弗 26 fe
 從 27 cum
 §. 3.
 故 28 cu
 君 29 Kien

者 1 che
 雖 1 fui
 善 2 xen
 無 3 uu
 徵 4 chim
 無 5 uu
 徵 6 chim
 不 7 pu
 信 8 fin
 不 9 pu
 信 10 fin
 民 11 min
 弗 12 fe
 從 13 cum
 下 14 hia
 焉 14 yen
 者 1 che

1 2 3
etato Sancto, (quin testata futura sit.)
4 5
nihil ambigit.

F. 27. p. 1. §. 1. (Quod) tes-
6 7 8 9 10
tatem fore spiritibus non dubitet, (in.

11 12
de est, quia) nouit coelum: (quod
13 14 15 16

post) cētum (etiam) saecula expectato
17 18. 19

Sancto (eandem testatam fore) nihil
20 21

(item) ambigat; (inde est, quia) no-
22

uit hominem.

23 24 25 26
§. 2. Hāc de causā perfectus Rex

27 28
(si quidpiam) aggreditur; iam (hoc ip-

29 30 31
sum omnibus) saeculis esse potest or-

32 33 34 35
bis principium: (si quidpiā) agit; iam

36 37 38 39
(hoc omnibus) saeculis esse potest orbis

40 41 42
lex: (si quid) loquitur; iam (id omnibus)

43 44 45 46 47
saeculis esse potest orbis norma. (de-

48 49
nique talis est, ut) procul absentes iā

50 51 52
(ad ipsum) anhelent: (qui ueró) propi-

53 54 55
ores (sunt;) iam nullo (ipsius) toedio

55
afficiantur.

而 lh 42

世 xi 43

為 guei 44

天 tien 45

下 hia 46

則 ce 47

遠 yuen 48

之 chi 49

則 ce 50

有 yeu 51

望 uam 52

近 kin 53

之 chi 54

則 ce 55

不 pu 56

厭 yen 57

○ 58

§. 3.

君 Kiun 25

子 çu 26

動 tum 27

而 lh 28

世 xi 29

為 guei 30

天 tien 31

下 hia 32

遺 tao 33

行 him 34

而 lh 35

世 xi 36

為 guei 37

天 tien 38

下 hia 39

法 fa 40

言 yen 41

也 ye 13

百 pe 14

世 xi 15

以 y 16

俟 fu 17

聖 xim 18

人 gin 19

而 lh 20

不 pu 21

惑 hoe 22

知 chi 23

人 gin 24

也 ye 25

○ 26

是 xi 27

故 cu 28

○ 29

俟 fu 1

聖 xim 2

人 gin 3

而 lh 4

不 pu 5

惑 hoe 6

○ 7

f. 27 p. 1. §. 1

質 che 8

諸 chu 9

鬼 quei 10

神 xin 11

而 lh 12

無 uu 13

疑 y 14

○ 15

知 chi 16

天 tien 17

§.3. Carmen ait: (si) existat illic,
 nullus (eum) auersatur. (si) existat
 isthic, nulli toedio est. quasi diu, noc-
 tuque, et in perpetuum deprædicabi-
 tur. Perfectus Rex (. addit C, u Su.) nul-
 lus dum fuit, (qui) non hoc modo, &
 (quàm) citissime obtinuerit laudem
 (et) famam per uniuersum orbem.
 p 2. §.1. Confucius (.inquit C, V
 SV.) eminus, honorifice conmemo-
 rabat YAO (et) XVN (priscos Re-
 ges.) cominus (ueró) sequebatur
 VEN (et) VV (modernos Reges.)
 supra; imitabatur coeli tempora:
 infra, conformabat se aquæ (et)
 terræ.
 §. 2. Quemadmodum coelum
 (et) terra, (hæc quidem) nihil non
 continet (et) sustentat; (illud ueró)
 nihil non tegit
 (et)

下也。 也。
 襲水。 水。
 土。 土。
 辟如天。 天。
 地之無不持載。 載。
 無不覆。 覆。
 仲尼祖述堯舜憲章文武上律天時。

終譽君君子未有不如此而蚤有譽於天下者
 §.3. 詩曰。 在彼無惡。 在此無射。 庶幾夙夜以永
 者。

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60

1 (et) ambit. quēadmodum (item) qua.
 2 3
 4 tuor tēpora sūccēsiue procedūt: quēad
 5 6 7 8
 9 modū sol(et) luna alternatī illumināt.
 10 11 12
 (sic cū quādā proportione Cōfucius.)
 13 14 15 16
 §.3. Vniuersæ res unā procreātur,
 17 18 19 20
 & non sibi mutuo nocent: (quatuor
 21 22 23 24 25
 temporum, solis item ac lunæ) succēf.
 26 27 28 28
 sui motus æquabiliter procedūt, & nō
 29 30 31
 sibi mutuo cōtrariātur. tenues (ac) limi
 32 32
 tatæ, (quæ rēbus inditæ sunt,) vir.
 33 34 34
 tutes, (cū) fluētī (cuiusdā) emanatio.
 35 36 37
 nes (sūt. illa autē) magna (et) illimitata
 38 39 40 41 42
 virtus effecrix (et) corroboratrix (ema
 43 44 45
 natiū) procreationū (est). Istud (est,) coc
 46 47 47 48 49
 lū (et) terra propter quod sūt magna.
 50 51
 f.28.p.1. §.1. Solūm (in) toto orbe
 52 53
 sumē perfectus (et) Sanctus est qui que
 54 55 56 57
 at (ōnia) percipere, clare intelligere,
 58 59
 penetrare, (et) cōprehēdere; (adeoque)
 60
 sūfficiens est, ut habeat regimen.
 (Eius animi) magnitudo, liberali
 60
 tas, affabilitas,
 (ac) be.

4 下 hia 45
 至 chi 46
 聖 xim 47
 為 guei 48
 能 nem 49
 聰 cum 50
 明 mim 51
 膚 jui 52
 知 chi 53
 足 fo 54
 以 y 55
 有 yeu 56
 臨 lin 57
 也 ye 58
 寬 quon 59
 裕 yu 59
 溫 uen 60

大 ta 32
 德 te 33
 敦 tun 34
 化 hoa 35
 此 cu 36
 天 tien 37
 地 i 38
 之 cbi 38
 所 fo 39
 以 Y 40
 為 guei 41
 大 ta 42
 也 ye 42
 唯 guei 43
 天 tien 44

並 pim 15
 育 yo 16
 而 lh 17
 不 pu 18
 相 sam 19
 害 hai 20
 道 tao 21
 並 pim 22
 行 him 23
 而 lh 24
 不 pu 25
 相 sam 26
 悖 po 27
 小 siao 28
 德 te 29
 川 chuen 30
 流 lieu 31

儔 tao 1
 辟 pi 2
 如 ju 3
 四 fu 4
 時 xi 5
 之 chi 6
 錯 ce 6
 行 him 7
 如 ju 8
 日 ge 9
 月 yue 10
 之 chi 11
 代 tai 12
 明 mim 12
 §.3.
 萬 uan 13
 物 ue 14

1 (ac) benignitas, sufficiūt, ut habeat ca
 5 pacitatē, (quā admittat et) cōplectatur
 6 (uniuersos. eius) actiuitas, animi celsi-
 8 tudo, robur, (et) cōstātia, sufficiūt, ut
 12 (ōnia) manu teneat (eius pura illa) si.
 14 plicitas, serietas, æquabilitas rectitudo,
 18 sufficiūt, ut obtineat honorē, (et) vene-
 22 rationē. (Multiplices animi dotes ac) or-
 23 namēta, (eorūque mirabilis illa) tēperi-
 24 es, (qua ōnia in pōdere et mēsura mo-
 25 deratur.) minimarū (etiā) rerū exacta in-
 25 uestigatio (ac) discūssio, sufficiūt, ut ha-
 28 beat quo (citra errorē ōnia) discernat.
 30 §. 2. (Est etiā) āplus, diffusus, profūsus,
 33 (rerūque ōniū) fos (et) origo: adeoque
 35 (su)s tēporibus (se)se prodit exeritque.
 37 p. 2. §. 1. Ampl^o, (et) diffus^o, velut coelū:
 41 placidus (et) profūsus, velut aquarū a-
 44 byffus. (si) foras se prodat, jā e populo
 48 nullus (erit, qui eū) no ueneretur: (si) lo-
 51 quatur, jā e populo nullus (erit, qui ei)
 55 nō det fidē. (si quid) agat; jā e populo

如⁴³ 淵⁴⁴ 見⁴⁵ 而⁴⁶ 民⁴⁷ 莫⁴⁸ 不⁴⁹ 敬⁵⁰ 言⁵¹ 而⁵² 民⁵³ 莫⁵⁴ 不⁵⁵ 信⁵⁶ 行⁵⁷ 而⁵⁸ 民⁵⁹

§. 2. 溥³⁰ 博³¹ 淵³² 泉³³ 而³⁴ 時³⁵ 出³⁶ 之³⁷。
 p. 2. §. 1. 溥³⁷ 博³⁸ 如³⁹ 天⁴⁰ 淵⁴¹ 泉⁴²

中¹⁶ 正¹⁷ 足¹⁸ 以¹⁹ 有²⁰ 敬²¹ 也²² 文²³ 密²⁴ 察²⁵ 足²⁶ 以²⁷ 有²⁸ 別²⁹ 也³⁰。

柔¹ 足² 以³ 有⁴ 容⁵ 也⁶ 發⁷ 強⁸ 剛⁹ 毅¹⁰ 足¹¹ 以¹² 有¹³ 執¹⁴ 也¹⁵ 齊¹⁶ 莊¹⁷

1 nullus (erit, qui ei) non gratulabūdus
 3 applaudat.
 4 5 6 §.2. Hac de causa (eius) fama (ac)
 7 nomen oceani (instar) exundabit per
 11 mediū (Sinarū) regnū, (et) hinc di.
 13 manans pertinget ad (usque) barba.
 16 17 18 19 ros: naues (et) currus quocunque ap.
 20 pellunt; hominum vires quocunque
 24 penetrāt: coelū quidquid tegit: tellus
 29 quidquid sustinet: sol (et) luna quid.
 34 quid collustrant: pruina (et) ros quō.
 38 39 cūque decidūt: quicunque (denique)
 40 habent sanguinē (et) respirationē, non
 44 45 46 (poterunt eum) non uenerari (et) ama.
 47 re. Ideo (supra) dicebam (eam) equi
 50 parari coelo.
 51 52 53 f.29.p.1. §.1 Solūmodo in uiuerso
 54 (hoc) sume perfectus, est (qui) queat
 58 distinguere (et) contexere mundi
 mag

日 yue 48
 配 poi 49
 天 tien 50
 唯 guei 51
 天 tien 52
 下 hia 53
 至 chi 54
 誠 chim 55
 能 nem 57
 經 Kim 58
 綸 lun 59
 天 tien 60
 下 hia 61
 之 chi

月 yue 32
 所 fo 33
 照 chao 34
 霜 xiam 35
 露 lu 36
 所 fo 37
 隊 chui 38
 凡 fan 39
 有 yeu 40
 血 hie 41
 氣 Ki 42
 者 che 43
 莫 mo 44
 不 pu 45
 尊 cun 46
 親 cin 47
 故 cu

舟 cheu 17
 車 Kiu 18
 所 fo 19
 至 chi 20
 人 gin 21
 力 lie 22
 所 fo 23
 通 tum 24
 天 tien 25
 之 chi 26
 所 fo 27
 覆 feu 28
 地 ti 29
 之 chi 30
 所 fo 31
 載 cai 32
 日 ge 33

莫 mo 1
 不 pu 2
 說 yue 3
 是 xi 4
 以 Y 5
 聲 xim 6
 名 mim 7
 洋 yam 8
 溢 ye 9
 乎 hu 10
 中 chum 11
 國 que 12
 施 xi 13
 及 Kie 14
 蠻 man 15
 貊 me 16

1 magnum ordinē, (et) erigere vniuersi
 6 magnū fundamentū, (et) perspectā ha-
 9 bere coeli (et) terræ (rationē in) pro-
 11 creatione (et) conseruatione (rerum.
 13 Si) talis tātusque (est,) quomodo erit
 16 (res ulla,) cui inītatū, (uel, à quā ipse
 17 dependeat ?
 18 §.2. Sumē beneuolus (ac) beneficus
 20 (est) eius amor (et) pietas: placidissima
 23 (ac) profundissima eius (perfectionū) a-
 25 bysus: latissime patēs eius coelum.
 30 p.2. §.1. Si quis (.cōcludit C, u Su.)
 31 nō (sit) reuerā perspicax, clare intelli-
 35 gēs, Sāctus, prudēs, (et) alte penetrās coe-
 39 li virtutes: hūc (modō dictū Sāctū) ec-
 41 quis (alius poterit cognoscere ?
 44 §.2. Oda ait indut⁹ uestē diuitē, (ac)
 47 uariegatā, (si) superīduat uulgarē penu-
 50 lā; (is scilicet) odit eiusmodi ornatus o-
 53 stētationē (ac) splēdore Ideo (.ait C, u.
 55 Su.) perfecti viri uirtus occultit fe-

日 Yue 45
 衣 Y 46
 錦 Kin 47
 尚 xam 48
 綱 Kium 49
 惡 u 50
 其 Ki 51
 文 uen 52
 之 chi 53
 著 chu 54
 也 Ye 55
 故 cu 56
 君 Kiun 57
 子 cu 58
 之 chi 59
 道 tao 60
 闇 ngan 61

不 pu 31
 固 cu 32
 聰 cum 33
 明 mim 34
 聖 xim 35
 知 chi 36
 達 tā 37
 天 tien 38
 德 te 39
 者 che 40
 其 Ki 41
 孰 xo 42
 能 nem 43
 知 chi 44
 之 chi 45
 詩 xi 46

所 10
 倚 Y 17
 聰 chun 18
 其 Ki 19
 仁 gin 20
 淵 yuen 21
 淵 yuen 22
 其 Ki 23
 淵 yuen 24
 浩 hao 25
 浩 hao 26
 其 Ki 27
 天 tien 28
 苟 Keu 30

大 tā 1
 經 Kim 2
 立 lie 3
 天 tien 4
 下 hia 5
 之 chi 6
 大 tā 7
 本 puen 8
 知 chi 9
 天 tien 10
 地 ti 11
 之 chi 12
 化 hoa 13
 育 yo 14
 夫 fu 15
 焉 yen 16
 有 yeu 17

1
6
9
11
13
16
17
18
20
23
25
30
31
35
39
41
44
47
50
53
55
58

1 fe (ill'a quidē;) sed indies (ultró) manife
 2 3 4
 5 6 7
 8 9 10
 11 12
 13 14 15 16
 17 18 19 20
 21
 22 23
 24 25
 26 27 28
 29 30
 31 32 33
 34 35
 36 37
 38
 39 40 41
 42 43 44
 45 46 47
 48 49 50
 51 52 53
 54 55 56 57
 58
 (quia sc̄lū) specie tenús (est talis;) proi-
 de indies (magis ac magis) euanescit.
 Perfecti uiri uirtus insipida (uidetur);
 & tamē nō parit fastidiū: exile (quid, et
 prope) cōt ēptibile (uidetur); & tamen
 (multū) habet uenustatis: rudis iformis
 que (uidetur); & tamē (intús) perpolita
 (est. Itaque si uir eiusmodi pfectus) no
 uerit (eorū, quæ) lōge ab sūt, proximum
 p̄cipiū: nouerit (itē) morū motuūque
 originē: nouerit (denique) subtiliū (et)
 arcanorū manifestationē: poterit (dein
 de) hoc modo (paulatim) gradum face
 re (ad) uirtutem (Sanctorum.)
 f. 30. p. 1. Oda ait: penitūs abdita li-
 cet delitefcāt (uitiū et uirtus); tamē (uel
 sic) ōnino in lucē prodibūt. Ideo (expo
 nit C, u Su.) uir pfectus cordis intima
 discutiēs, (si) nihil morbidi (deprehen
 dat,) nō (est cuius eī) pudeat in corde

伏 fo 43	自 cu 31	淡 tan 16	然 gen 1
矣 Y 44	知 chi 32	而 lh 17	而 lh 2
亦 ye 44	微 ui 33	不 pu 18	日 ge 3
孔 cum 45	之 chi 34	厭 yen 19	章 chan 4
之 chi 46	顯 hien 35	簡 Kien 20	小 fiao 5
昭 chao 47	可 co 36	而 lh 21	人 gin 6
故 cu 48	與 yu 37	文 uen 22	之 chi 7
君 Kiun 49	入 ge 38	溫 uen 23	道 tao 8
子 cu 50	德 te 39	而 lh 24	的 tie 9
內 au 51	矣 Y 40	理 li 25	然 gen 10
眷 sim 52		知 chi 26	而 lh 11
不 pu 53	f. 30 p. 1.	遠 yuen 27	日 ge 12
疾 Kieu 54		之 chi 28	亡 uam 13
無 uu 55	詩 xi 39	近 Kin 29	君 Kiun 14
惡 u 56	云 un 40	知 chi 30	子 cu 15
於 yu 57	潛 tien 41	風 fum 31	之 chi 16
志 chi 58	雖 sui 42	之 chi 32	道 tao 17

(suo. Nimirū) uir perfectus (ad) quod
 4 5 6
 nō potest, (nisi difficulter,) peruenire;
 7 8 9
 (nōne) hoc ipsū solūm (est,) homines
 10 11 12
 (passim) quod non uident ?
 13 14 15 15
 p. 2. §. 1. Oda ait: uide(ac) circūspice
 16 17 18 19
 (cūm) solus degis(in) tua domo: si super
 20 21 22
 ne agas, (de quo possis) erubescere in
 23 24 25
 (tuæ) domus recessu. Ideo(ait C, u Su)
 26 27 28 29
 uir perfectus nō aggreditur (nego
 30 31
 tium,) & (tunc primūm) attendere si.
 32 33 34
 bi(incipit:) nō profert sermonē, & (tūc
 35
 primūm de) uerborū ueracitate (cogi-
 tat, sed sēper, et in ōnibus est uigilans.
 36 37 38
 §. 2. Oda ait: (Archimyftes) ingredi.
 39 39
 ens(tēplū) mouet(et) inuitat (Spiritus,
 40 41
 et quāuis) nō indicat (silētiū, tamē) tē.
 42 43 44 45
 pore(fac rificij) nulla est (populi) cōten-
 45 46 47
 tio(aut) murmur. Eodē modo(ait C, u
 48 49 50 51
 Su.) Rex perfectus, (quāuis) nō largia-
 52 53 54
 tur (multa,) tamē popul⁹ excitatur (ad
 prætādū quod sui n. uneri est. quāuis)
 55 56 57 58 59
 nō irascatur, tamē popul⁹ (eū) pertime.

靡 mi 43
 有 yeu 44
 爭 cem 45
 是 xi 46
 故 cu 47
 君 Kiun 48
 子 çu 49
 不 pu 50
 賞 xam 51
 而 lh 52
 民 min 53
 勸 Kiuen 54
 不 pu 55
 怒 nu 56
 而 lh 57
 民 min 58
 威 guei 59

不 pu 28
 動 tum 29
 而 lh 30
 敬 Kim 31
 不 pu 32
 言 yen 33
 而 lh 34
 信 fin 35
 §. 2
 詩 xi 36
 曰 yue 37
 奏 çeu 38
 假 Ke 39
 無 uu 40
 言 yen 41
 時 xi 42

p. 2. §. 1.
 詩 xi 13
 云 yun 14
 相 fiam 15
 在 çai 16
 爾 lh 17
 室 xe 18
 尚 xam 19
 不 pu 20
 愧 quei 21
 于 yu 22
 屋 uo 23
 漏 leu 24
 故 cu 25
 君 Kiun 26
 子 çu 27

君子之
 所不及者
 其唯人之
 之所不見乎

1 scit præ falcibus (et) securibus.
 2 3
 4 5 6 7
 8 §. 3. C da ait: (si) nō apparēs (ac uelut)
 9 10 11 12
 solitaria (sit Regis) uirtus; cētū Reguli il
 13 14 15
 lā studiose æmulātur. Hæc de causa (.in.
 16 17
 quit C, u Su.) si Rex perfectus (uirtutē)
 18 19 20 21 22 23
 solide colat; jã orbis uniuersus pace per
 fruetur.
 24 25 26
 f. 3 l. p. 1. C da ait: ego cōplector et a.
 mo (.inducitur XAM TI Supremus
 coeli Imperator loquēs.) Regis Ven.
 27 28 29 30
 Vam clarā uirtutē; (quæ) nō magnope
 31 32 33 34
 re personabat, ut exterius perciperetur,
 35 36 37
 (et appareret.) Cōfucius ait: sonitus
 37 38 39
 uerborū, (et) splēdor exterior, in ordi.
 40 41 42
 ne ad cū uirtedū populū (sūt quid) pos.
 43 44 45 46 47
 terius. Oda ait: uirtus (hæc est) quid sub
 47 48 49
 tile (et) leue istar pilī. Imō uerō (subij.
 50 51 52
 cit C, u Su.) pilus adhuc habet, (quod
 53
 cū eo) cōparetur: (adeoque magis rem
 declarat: carnē aliud, quo dicitur:) su.
 54 55 56 57 58 59 60
 premi coeli res, nec sonū, nec odorē (ha
 61
 bet: sed) summum (quid est, et omnia
 transcendens.
 Finis Vers. Lit. Lib. 2.

輪 yeu 47	聲 xim 32	君 Kiun 16	於 yu 1
如 ju 48	以 Y 33	子 çu 17	鉄 fū 2
毛 mao 49	色 fe 34	篤 to 18	鉞 yue 3
毛 mao 50	子 çu 35	恭 cum 19	§. 3.
猶 yeu 51	日 yue 36	而 lh 20	詩 xi 4
有 yeu 52	聲 xim 37	天 tien 21	日 yue 5
倫 lun 53	色 fe 38	下 hia 22	不 pu 6
上 xam 54	之 chi 39	平 pim 23	顯 bien 7
天 tien 55	於 yu 40	f. 3 l. p. 1.	惟 guei 8
之 chi 56	以 Y 41	詩 xi 24	德 te 9
載 cai 57	化 hoa 42	云 yun 25	百 pe 10
無 uu 58	民 min 43	予 yu 26	辟 pre 11
聲 xim 59	末 mo 44	懷 hoai 27	其 Ki 12
無 uu 60	也 ye 45	明 nim 28	刑 him 13
臭 hieu 61	詩 xi 46	德 te 29	之 chi 14
主 chi 62	日 yue 47	不 pu 30	是 xi 15
矣 y 63	德 te 48	大 ta 31	故 cu 16

孔夫子 CONFUCII VITA

Cum 夫 fū 子 cū, siue Confucius, quem Sinenses vti Principem Philosophiæ suæ sequuntur et colunt, vulgari, uel domestico potius nomine

丘 Kieu dictus; cognomento 仲 chūm 尼 nī; natalem habuit sedem in

Regno 魯 lu (quod Regnum in Prouinciam deinde, quæ hodie 山 xan

東 tum dicitur, redactum fuit) in pago 陬 cū 邑 yē territorij 昌 cham

平 pī, quod ad ciuitatem 曲 Kio 阜 seu pertinet; hæc autem ciuitas

paret vrbi 兗 yēn 州 cheu dictæ. Natus est anno 21 Imperatoris 靈

王 uam (fuit hic tertius et uigesimus e familia, seu domo Imperatoriæ.

周 cheu dictæ) Anni nomen 庚 kem 戌 sic; secundo itē et uigesimo an

no 襄 xiam 公 cum Regis, qui eā tempestate Regnum lu obtinebat: die

13 undecimæ lunæ 庚 kem 子 cū dictæ, sub horam noctis secundam, an

no ante Christi ortum 551. Mater ei fuit 懲 chim, e familia prænobili 顏

yēn oriunda; Pater 叔 xō 梁 leam 統 he, qui non solum primi ordinis

magistratu quem gessit in Regno 宋 sūm, sed generis quoque nobilitate

fuit illustris; stirpem quippe duxit 宋 (uti Chronica sinensium testantur,

et tabula genealogica, quæ prologomenis ad annales sinicos inseritur,

perspicue docet) ex uigesimo septimo, siue penultimo Imperatore 帝

ti 乙 yē quem adeo triennis infans mox amisit; sed Mater pupillo deinde

superstes fuit per annos unum et uiginti, cōiuge in monte 東 tum 防 fām

maturitate, uiro, quàm puero similior, cum æqualibus nunquam uisus est

lustrare. Oblata edulia non ante delibabat, quàm prisco ritu, qui 俎 cū

五 teu nuncupatur, cælo uenerabundus obtulisset. Annorum quin-

decim adolescens totum se dedere cepit Priscorum libris euoluen-

dis, et relictis ijs, quæ minùs utilia uidebantur, optima quæque documen-

ta selegit, primùm expressurus ea suis ipse moribus, deinde alijs quoque

ad imitandum propositurus. Non multo post unà cum 孟 mem 懿 y 子

su, et

qu, et 南 nan 宮 cum 敬 kim 叔 xō ad ritus ciuiles addiscendos se contu-
lit. Decimonono, aut, ut alij, 20. ætatis anno duxit uxorem, quæ unica illi fuit

开 kien 管 quon 氏 xi, ex qua, sequenti mox anno suscepit filium 伯 pe.

漁 yu, sed hoc deinde iam quinquagenario, cum ipse 69 annos natus es-
set, orbatus est, uxore tribus ante annis amissâ: Haudquaquam ta-
men cum filio stirps omnis extincta est, sed per nepotem 子 思 si,
(qui auitæ laudis, ac philosophiæ studiosus Aui sui libros 子 思 si,
commentatus est, et magnis in Imperio muneribus perfunctus) perpetua
posterorum serie cum non vulgari tam opulentia, quam dignitate ad hæc
usque tempora propagata est, nulli fortasse familiarum, quas uel in Africa,
uel in Europa nobilitatis antiquitas commendat, postponenda. Sic qui-
dem affirmare non dubitauit P. Ioannes Adamus Schall Soc. Iesu sacer-
dos, uir sinicarum rerum peritus in primis, cum forte is, qui hac ætate
Philosophi nomen ac stirpem tuetur, cum Pekini uisendi gratia, nec sine
muneribus (qui mos est gentis) adiuisset: quod si meminerimus primam con-
fucianæ stirpis originem, ab antiquissimis peti sinicæ gentis Imperatoribus

成 chim 湯 tam, 禹 yu, 黃 hoam 帝 ti; hunc autem iam ante annos

4 mille et amplius sinis imperauisse, nullus utique de tantâ nobilitate du-
bitandi locus nobis erit, si modo Sinarum Chroñicis fidem quam merentur
dare placuerit. Varijs in locis Magistratum gessit Philosophus magnâ cum
laude: curas uerò huiusmodi ac dignitates non alio fere studio admittebat,
quam publicæ utilitatis, et spe propagandæ doctriinæ suæ: quâ quidem spe
si forte falli se uideret, ultrò scilicet magistratu sese abdicabat. Huius rei
cum alias sæpe, tum uerò 55. ætatis suæ anno illustre testimonium dedit;
cum enim in Regno lû Mandarinum ageret (loquor hîc more lusitanorum,
à quibus in hoc oriente Mandarinî uocantur, qui publicas res inter sinas
administrât) tanta legum obseruatio, rerumque et morum tam felix conuer-
sio trimestri spatio mox consecuta est, ut iam uicini Reges, æmulique inui-
diâ metuque aliquo tenerentur, haud ignari, Respublicas non aliâ re feliciter
conseruari et crescere, quam disciplinâ legumque obseruatione: finitimi
ergo Regni, quod 齊 si dicebatur, Rex atque Optimates tam præclaræ æ-
mulatorum gubernationi structuri insidias, donis eas, ut fit, tegunt: pu-
ellas formâ, canendi gratiâ, alijsque dotibus præstantes dono mittunt Re-
gni lû Regi. Rex ignarus insidiarum dolosum munus admittit, capitur illic
muliercularum gratiâ, capiuntur et Proceres. sic prorsus, ut ad trimestre to-
tum, dum nouis illis delicijs indulgeretur, negotia cessarint publica, et Re-
gis aduendi uia præclusa fuerit: non tulit hoc Confucius: renunciat mune-

ri, relinquit Aulam, atque ad Regna 齊 ^{ci}, 衛 ^{guai}, et 楚 ^{cu} spontaneus

exul contendit: Verum nec hi bono quod alijs inuiderant, frui uouerunt: non admittitur Philosophus, qui adeo

coactus petere Regnum 陳 ^{chin}, hic ad extremam uictus quoque penuriam

redigitur: Nec multo 桓 ^{huon} 魍 ^{tui} praepotenti viro sed insigniter 宋 ^{sum} improbo non se-

mel ad mortem conquisitus est: ipse interim tot arum-

nas inter atque discrimina sui semper similis, inuicto semper animo, et pro

causa tam bona, uitam quoque ponere paratus: quamquam fretus ipse re-

cte factorum conscientia praesidioque coelesti, rursus negabat, quaequam sibi

nocere posse siquidem esset ea uirtute instructus qua ipsi coelo inniteretur.

Ardens atque indefessum studium diuulgandae per totum Imperium sanioris do-

ctrinae ad extremum usque spiritum non remisit; cumque viri ardor patriis fi-

nibus aegre contineretur, non semel de nauigando mari, terrisque remotio-

ribus adeundis cogitauit. Discipulos numerauit 3000. Ex his omnino

quingentos extitisse memorant, qui uarijs in Regnis magistratum gesserint:

qui praeter ceteris autem uirtute literisque eminent, duos et septuaginta fu-

isse, quorum adeo nomina, cognomina, et qua quisque patriam sit oriun-

das, memoriae proditur. Quatuor doctrinae suae, ceu gradus, totidemque

discipulorum ordines constituebat. Supremus ordo in excolendo uirtutibus

animo ponebat studium; et in hoc quidem ordine primas ferebant 閔 ^{min}

子 ^{cu} 騫 ^{kien}, 冉 ^{gen} 伯 ^{pe} 牛 ^{nieu}, 仲 ^{chun} 弓 ^{cum}, ac denique

顏 ^{yen} 淵 ^{yuen} charus praeter omnibus Magistro discipulus, cuius immatu-

rum funus (obijt quippe primo et trigesimo aetatis an-

no) continenter lugebat. Proximus ordo ratiocinandi dicendique faculta-

ti dabat operam; huius principes erant 宰 ^{ai} 我 ^{ngo}, et 子 ^{cu} 貢 ^{cum}.

Tertius agebat de regimine politico, et 宰 ^{ai} 我 ^{ngo}, et 子 ^{cu} 貢 ^{cum}.

probe gerendis muneribus publicis; excellebant hic 冉 ^{gen} 有 ^{yeu}, et 季

路 ^{lu}. Quartidenique et postremi ordinis labor atque occupatio haec erat, ut quae ad mores spectabant apto ue-

nustoque stylo declararent; quod duo 子 ^{cu} 游 ^{yeu}, et 子 ^{cu} 夏 ^{hia} pra-

cipua cum laude praestabant. Atque hi quidem inter duos et septuaginta, decem erant solertiores discipuli, et flos

scholae Confucianae. Omne studium ac doctrina Philosophi eo colimabat in

primis, ut naturam ignorantiae tenebris offusam, uitijque deprauatam re-

uocaret ad pristinam lucem atque integritatem, cum qua a coelo conditam

fuisse assererat: Ex quo deinde clemens et aequa rerum administratio ade-

oque felix et maxime pacatus Imperij status consequeretur. quo autem cer-

tius attingeretur hic scopus, uolebat omnes 敬 ^{kim} 天 ^{tien}; 愛 ^{ngai} 人

gin;

gin, 克 ke 巴 ki, obsequi coelo, ipsumque timere et colere; amare pro-
 ximum sicut seipsum; uincere se, atque appetitus suos
 subdere rationi, nec quidpiam agere, dicere, uel etiam cogitare, quod ab
 hac esset alienum. Porro quæ scripto uerboque præcipiebat, primus ipse
 moribus exprimebat ac uitâ: cuius rei testimonium satis luculentum præ-
 bere potest tantus tot illustrium virorum numerus, qui in disciplinam eius
 se contulerunt, et quæcumque gessit dixitque, quamuis minutissima, poste-
 ritati prodidere: ad hæc constans ille fauor tot Principum, tantus tot sce-
 culorum honor (de quo mox agemus) argumento esse potest, uirtutem sane
 fuisse Philosopho, non meram speciem fucumque uirtutis. quid? quod nos-
 tris temporibus haud defuerint e literatorum ordine, qui uel amplexi iam
 Religionem Christianam, uel huius integritate sanctitateque probe saltē
 perspectâ, non dubitanter affirmarunt, sperari posse, Philosophum suum,
 siquidem uixisset ætate nostrâ, primum fuisse futurum qui ad Christi legē
 transisset. Certe quemadmodum sectatores eius tradunt, mira quædam
 fuit uiri grauitas, et corporis animique moderatio, fides, æquitas, lenitas
 singularis. Seuerus erat ac peruigil sui ipsius obseruator ac censor; contemp-
 tor opum, honorumque. hoc agens unum studio profus indefesso, ut
 doctrinam suam quamplurimis mortalium impertiret. quod autem in eo uel
 maxime suspicimus Europæi, et in nostratibus quidem priscae ætatis Philo-
 sophis desideramus, tantâ fuit animi demissione Confucius, ut non solum
 de se suisque rebus admodum modeste loqueretur, sed ultrô quoque et pa-
 lam argueret sese, quod nec in discendo (ut aiebat) esset impiger, nec con-
 stans in docendo, neque eâ quâ par erat uigiliantâ uitiorum suorum emenda-
 tioni, et studio uirtutum exercitioque operam daret. Certissimum uerô ar-
 gumentum modesti syncerique animi tum dedit, cum palam ingenueque
 professus est, doctrinam suam non esse suam, sed Priscorum sapientum, in pri-
 mis 尧 Yao, et 舜 Xun Regum, qui ipsum mille quingentis eoque amplius
 annis antecesserant. Cum itaque non deessent, qui
 cum sapientiâ natum esse opinarentur, adeoque et prædicarent, peragre id
 ferebat, et diserte negabat, ad gradum perfectæ consumatæque uirtutis aut
 Sanctitatis peruenire se posse. Dicere identidem solitus (ut à quibusdam
 sinensium traditur) uirum Sanctum in occidente existere, 西方 有 聖 人
 quod ipse de quo, quoue spiritu pronunciarit, incertum est. Hoc certum, anno
 post Christum natum 66, Imperatorem 明 帝 (fuit hic e familiâ
 漢 Han decimus septimus) motum uer- bis Philosophi,
 magis etiam oblatâ sibi per somnum specie sancti ex occidente He-
 rois. Cum ipsimet ire non esset integrum, misisse 蔡 靖 Cim, et 秦 景
 Kim legatos suo nomine occasum uersus, inibi

ueram legem et sanctitatem quæsituros; qui quidem cum ad Insulam quã-
 dam appulissent, quæ non procul distabat á rubro mari, non ausi longius
 procedere, Idolum quoddam, et monstrum hominis 佛 fe dictum (qui
 quingentis circiter annis ante Confucium in Indiã flo. 佛 fe ruerat) nec
 non execrabilem ipsius legem in hoc Imperium et uicina circum Regna
 retulerut: felices, æternumque de patriã suã bene merituri, si pro hãc pe-
 ste salutarem Christi doctrinam, quam per eadem tempora Thomas Apo-
 stolus apud Indos propagabat, reportassent. Sedenim felicitas humana, et
 quæ hinc nascebatur superbia gentis opulentæ, potentis, et fioretissimæ; ue-
 ræ felicitati tunc, ut opinor, aditum obstruxit. Sinenses ergó cum Idola iam
 magis magisque uenerarentur, nec sine exemplo quorundam Regum, qui
 prorsus impense nouam superstitionem sectati sunt, paulatim scilicet disces-
 serunt á genuinã Magistrum sui doctrinã, et præclaris institutis Præcorum,
 actandem in contemptum Religionis omnis, uerumque Atheismum sunt
 prolapsi: in hunc porró literatos et acutiores quosque ceu manuduxit doctri-
 na illius ipsius Fe, qui rudi vulgo idololatriæ magister extitit: duplicem quip-
 pe perditissimus impostor iste atque Atheorum princeps doctrinã reliquit;
 alteram, qua rerum omnium principium finemque NIHIL esse docet, quã
 qui sectantur Athei sunt, et arcanam atque interiorẽ uocant; alteram, quæ
 exterior dicitur, atque illius adumbratio quædam est, ad vulgi et rudiorũ
 ferè captum et superstitionem accommodata. De Confucio tamen du-
 bitari non potest quin ab hãc, et illã peste inuicis fuerit: idolorum certe cul-
 torem fuisse ne illi quidem, qui uitio temporis idola iam uenerantur, affir-
 mare ausint; ab Atheismo ueró quã fuerit alienus, non ipse tantum, sed
 præfata Sinarum ætas omnis, in Explanatione lib. CHVM YVM declaramus.
 Migravit e uitã Confucius anno ætatis 73, lunã 4, 巳 kî 丑 cheu vul-
 gó dictã, anni, cui 壬 戌 sio nomen, e sexagena-
 uio sinensis, æræ 壬 戌 sio cyclo, et quasi aureo gentis numero, peti-
 tum. Erat hic annus primus et quadragesimus Imperij 敬 kîm 王 uam,
 uigesimali quinti e familiã cheu Imperatoris: quo etiam 哀 ngai 公 cum
 tempore Regulus 哀 ngai 公 cum patrium Philosophi Regnũ, 魯 lu
 dictum, annum iã 哀 ngai 公 cum 16. tum moderabatur.
 Pauló ante quã morbo, qui supremus ei fuit, corripere, lugês suorũ tẽ-
 porũ perturbationẽ hunc uersũ cygnãã uoce cõcinere auditus est: PRAE-
 GRANDIS MONS (doctrinam suam intelligebat) QVO DECIDISTI!
 TRABALIS MACHINA EVERSA EST: SAPIENTES, ET SANCTI
 EXARVERE. mox inde languere incipiens, septimo die ante mortem, ad
 discipulos suos conuersus: superiori nocte, inquit, per somnium uisã mihi
 fuit in Aulã iusta fieri. Reges, quæ doceo, non obseruant. Ecquis horũ
 per Imperium nostrum instituti mei sectator et cultor est? hoc unũ superest,
 ut

ut moriar. Hæc effatus lethargo corripitur, et cùm totos septem dies dormientis instar perstitisset, tandem uiuere desijt. Sepultus est in Lu patrio Regno (domũ quippe se cũ discipulis suis contulerat) prope ciuitatẽ

曲 ^{kiõ} 阜 ^{feu}, ad ripam fluminis 泗 ^{si}, in ipsã Academiã suã, in qua docere consuevit, quæ hodie quidem muris, ueluti ciuitas, cincta cernitur. luxerunt inibi Magistrum suum discipuli habitu lugubri, multãque cum inediã et lachrymis, non secus ac filij parentẽ; idque per annum totum; nec defuerunt qui ad annos omninõ tres 子 ^{zi} 貢 ^{gũ} cum uero sex ipsos annos, in eodem loco, luctũque perstituerunt.

Fuit admodum procero corpore Philosophus, et si fas est Sinis credere, giganteo; sed cui tamen lati humeri, pectusque amplum decorem conciliabat ac maiestatem: in ipso uertice capitis grandisculus ei tuber erat; quare à Patre suo, 丘 ^{kiõ}, idest, colliculus, cuius speciẽ aliquã præbebat tuber, nominatus 丘 ^{kiõ}, est, quo ipso nomine vir modestus identidem quoque utebatur. facies ei lata. subfuscus oris color, oculi nigri ac prægrandes, capillus niger, barba promissa, nasus simus, uox grauis, ac tonitruui instar, ut Sinæ tradunt.

Porrõ quantum honoris per annos bis mille eõque amplius detulerit Magistro suo, cuiusque lucubrationibus et uirtuti grata Sinarum posteritas, pro me loquantur quotquot Imperio toto ad dignitates, et munia publica præsidio literarum sunt euecti: qui omnes utique fatentur à Confucij in primis scholã, et libris e quibus ad gradum examinantur, opes, honores, et illustre sibi nomen obuennisse. Loquantur item singulis in oppidis, uribusque erectæ viro, ac dicatæ Aulæ, ante quarum fores quotiescunque transeunt qui e literatorum ordine publicos gerunt Magistratus, protinus e sublimi augustãque sella, in qua more gentis gestantur, uenerabundi descendunt, et passus aliquot pedites uiam suam prosequuntur. Loquantur denique tituli sane honorifici, qui in ijs Aulis, quas modõ dicebamus, cernuntur trabalibus auratisque literis exarati, MAGNO MAGISTRO, ILLUSTRILITERARVM REGI, SANCTO, seu eximiã quadam sapientiã ornatõ, alijsque similibus, quibus hunc gentis suæ Doctorem complures Imperatorum familiarum 漢 ^{han}, 隨 ^{sui}, 唐 ^{tam}, 宋 ^{sum}, 元 ^{yuen} (fuit hæc

Tartarorũ occidentaliũ) et quæ hodiernã Tartarorũ orientaliũ 清 ^{çim} proxime antecessit, 明 ^{mim} dicta, tantũ non supra laudes 清 ^{çim} humanas euerunt. Quoniam tamen uoce 神 ^{xin}, quæ spiritũ sonat, quæque posterior ætas multis suorum superstitione tribuit, semper hæc abstinerunt Sinæ, hodieque abstinent (quatenus saltẽ uox hæc nomen aliquod, uel idolum significat: titulus quippe 神 ^{xin} 位 ^{wei} gũei, uel huic similis, funebribus tabellis inscribi solitus, et de.

functis

sanctis omnibus communis, superstitione caret) satis utique declarat, non alio ritu, quam prisco Maiorum suorum, qui ab idololatriâ fuerunt alieni, coli nunc quoque Magistrum suum. maxime cum præter hosce titulos et ipsum nomen tabulæ inscriptum, nulla plerunque Italia cernatur inibi, imago nulla: Vna tamen extat imago Philosophi, uiuæ ac spiranti non modò similis, sed re ipsâ spirans ac uiua; Nepos ille uidelicet, cuius ante iam meminimus; quem adeò propter Aui, quamuis interuallo bis mille annorum, et plusquam sexaginta generationibus iam remoti memoriam, summi pariter infimique colunt, sic proffis, ut eum

順 xun 治 chi Monarchiæ sino-Tartariçæ Fundator, cum Aulam de more adiffet, perhonorifice exceperit, et familiariter quoque cum eodem agere obseruatus fuerit. Gaudet ipse perpetuâ et hæreditariâ Mandarinorum dignitate; raro item privilegio, neque ullis, præterquam Regij sanguinis Principibus concessis, ut Imperatori nullum uectigal pendat: ad hæc quotquot singulis triennijs ad Doctoris gradum euehuntur, pignus aliquod grati animi, et quasi Minerual quod Auo non possunt, Nepoti persoluere consueuerunt. Quod autem meritò laudemus, ac suspiciamus etiam nos Europæi; cum China fortunæ uarietatem sane magnam sit experta, cumque tot bellorum casus et calamitates subierit, tot ortus uiderit interitusque familiarum, penes quas erat rerum summa; nunquam tamen honores quos memorauimus, gratæque posteritatis erga Confucium monumenta sunt interrupta; si tamen paucos annos exceperimus, quibus tertio post sæculo quam Philosophus obiit, 秦 çin 始 xi 皇 hoam, secundus e familia 秦 çin Imperator, non in libros tantum, sed etiam literatos barbære crudeliterque sæuijt. Cæterum cum huius morte literæ mox reuixerunt, et ijs honorum incrementis, quæ sub Tartaris quoque spectamus hodie, Confucijque nomē et famā creuit.

Intelliget ex his omnibus prudens lector quam non inutilis futura sit. Euangelico Præconi Viri huius autoritas, siquidem eâ apud hanc gentem, quæ Magistri sui, et literarum suarum usqueadeò studiosa est, uti quandoque possit (et uerò potest) ad Christianam Veritatem confirmandam; quemadmodum uidemus, Apostolum Paulum Poetæ græci autoritate olim apud Athenienses fuisse usum. Vnum tamen hinc sollicitè cauendum nobis erit, posito semper ante oculos eorum Patrum exemplo, qui Missionem hanc cum singulari uirtute prudentiæque fundatam nobis reliquere, ut apud Sinas admodum moderate commendemus ac laudemus Confucium, ne testimonio nostro atque autoritate æstimatio hominis, doctrinæque eius, quæ iusto prope maior est, immodice profusus augeat; maxime apud gentem naturâ sane superbam, et aliena fere præ

præ suis contemnentem. Multo magis tamen cauendum nobis erit, ne uerbo scripto damnemus, aut ledamus eum, quem tota gens tantopere suspicit ac ueneratur, ne huic odiosi reddamur, non nos ipsi tantum, sed ipse met, quem prædicamus, Christus; et dum forte contemnimus aut condemnamus eum, qui tam consentanea rationi docuit, quique uitam ac mores cum doctrinâ suâ conformare semper studuit, uideamur nos Europæi, Sinis saltem, non tam cum Magistro ipsorum, quàm cum ratione ipsâ pugnare uelle, et huius lumen, non autem Confucij nomen extinguere.

3274

Cor iterum Recognitum, ac in lucem editum
Die. 1. Cæobris. Anno 1669.

SVPERIORVM PERMISSV.